

BULLETIN

2020

Zemědělského svazu
České republiky

**Zemědělský svaz
České republiky**

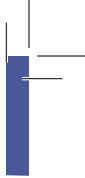
Institut vzdělávání
v zemědělství o.p.s.

Česká technologická
platforma pro zemědělství

Zemědělství žije!

S námi jste v obraze

Úvodní slovo

V tomto roce zastínila všechny ostatní aktivity koronavirová krize. Ještě je brzy na její celkové hodnocení, protože stále trvá. Už nyní ale je zřejmé, že ovlivnila a stále bude ovlivňovat celou společnost, zemědělství nevyjímaje. Od počátku jsme poskytovali nejen našim členům, ale všem zemědělcům servis, který souvisel s přijatými opatřeními, a naše právní oddělení, kromě běžné agendy, absolvovalo stovky konzultací, kdy radili nejenom našim členům. Dokonce jsme i vypracovávali krizové scénáře, jak postupovat v případě zjištění nákazy v zemědělském podniku či při umístění některých pracovníků do karantény. Všeobecné pokyny se na zemědělství nedaly a nedají použít a odborníci na hygienu nemohou znát úskalí zemědělské prvovýroby, stejně jako my nemůžeme znát veškerá úskalí epidemiologických opatření. Opatření na ochranu před nově objeveným typem viru pokračují a je jasné, že tady s námi bude hodně dlouho. Musíme se s ním naučit žít, stejně jako jsme se naučili žít s dalšími viry. Mohu slíbit, že nadále budeme poskytovat servis, který řada zemědělců ocenila v jarním období. Pod vlivem této situace trochu zapadly další aktivity, ve kterých naše organizace pokračuje. To nejdůležitější, která ovlivní české, ale i evropské zemědělství na dlouhé roky, je společná zemědělská politika. Ke komplikovaným jednáním o návrzích známých v minulém roce se přidala nová strategie EU s názvem Green Deal, jejíž součástí je strategie věnovaná zemědělství – Farm2Fork a strategie pro diverzitu. V těchto dokumentech si Komise stanovila ambiciózní cíle v oblasti emisí skleníkových plynů a celkové ochrany životního prostředí. Bohužel bez reálného zhodnocení dopadu jejich zavedení a finanční náročnosti. Bez toho je jen velmi obtížné zavázat se k jejich plnění, zvláště pak ve světle současné koronavirové krize, která bude mít obrovské dopady také do ekonomiky jednotlivých členských zemí. Pokud by byly přijaty cíle týkající se zemědělství pouze na základě politického zájmu, bez odborného posouzení a bez ohledu na názory zemědělců, obávám se, že by se Evropa mohla stát závislá na dovozu potravin ze zemí, kde si s ochranou životního prostředí hlavu příliš nelámou. A v konečném důsledku by na tato opatření doplatili jak zemědělci, tak spotřebitelé, ale také životní prostředí. Velkým úkolem nejen pro naši organizaci je zlepšení obrazu zemědělství u veřejnosti. Už několik let funguje projekt Zemědělství žije!, který je zaměřen především na osvětu mezi mládeží. Ukazuje se ale, že problém je daleko rozsáhlejší. I proto jednáme s dalšími nevládními organizacemi o určité koordinaci a spolupráci při osvětě. Tlak různých skupin na zemědělce je obrovský. Přitom je to mnohdy organizovaný postup malých skupin s dostatečnými zdroji, které pracují především s vyvolanými emocemi bez znalosti zemědělství. Neustáváme ale také ani v úsilí o rozvoj a zlepšování činnosti svazu. Nově poskytujeme služby v oblasti personalistiky a také se významně věnujeme podpoře a zavádění nových technologií, kde odvádí veliký kus práce Česká technologická platforma pro zemědělství. Složitá doba nastává pro naše vzdělávací aktivity, kdy omezení spojení se snahou bránit šíření koronaviru vedou k omezení vzdělávacích aktivit. Pozitivní je, že naši práci oceňuje stále více zemědělců. Nejenom, že se nám daří zvyšovat počty členů svazu a jimi obhospodařovanou výměru, ale často se na nás obrací i nečlenové svazu a deklarují nám své uznání za naši práci. Stále více nečlenů využívá také některé naše služby. Závěrem chci poděkovat všem, kdo žijí zemědělstvím. Společným úsilím se nám jistě podaří posunout naši stavovskou organizaci i celé zemědělství na vyšší úroveň a také zvládnout současnou složitou situaci.

Ing. Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR

Bulletin Zemědělského svazu ČR 2020

Zpracoval Zemědělský svaz České republiky, Hybernská 38, Praha 1, 110 00

Tel.: +420 226 211 000

e-mail: info@zscr.cz

[WWW.ZSCR.CZ](http://www.zscr.cz)

Tento bulletin je vydáván na podporu sociálního dialogu a náklady na jeho vydání budou hrazeny z prostředků na sociální dialog v roce 2020 dle § 320a zákoníku práce

Zemědělství v ČR a SR

Podnikatelská struktura zemědělství ČR a SR na zemědělské půdě

	Počet podniků	Obhospodařovaná zem. půda		Průměrná výměra v ha zem. půdy
		ha	%	
Právníkové osoby celkem	5 103	2 452 029	69,4	509,4
z toho: -zem. družstva	519	648 613	18,4	1 259,4
-spol. s r.o.	3 431	903 217	25,6	279,2
-akciové spol.	744	852 151	24,1	1 222,6
Fyzické osoby celkem	43 369	1 081 79*6	30,6	25,9
z toho: zem. podnikatelé plnící podmínky přeepsané zákonem o zemědělství	25 439	973 867	27,6	39,1
CELKEM	48 472	3 533 825	100,0	75,9

Zdroj: Zelená zpráva MZe ČR (ÚZEI na základě dat zemědělského registru ČSÚ).

Představenstvo Zemědělského svazu ČR (období do 2022)

Ing. Miroslav Blažek	Jihočeský kraj	ÚO Tábor	člen
Zdeněk Burda	Pardubický kraj	SMM ZS ČR	člen
Ing. Václav Hauser	Plzeňský kraj	ÚO Domažlice	člen
Ing. Luděk Homoláč Ph.D.	Královéhradecký k.	ÚO Hradec Králové	člen
Ing. Pavel Jiran	Liberecký kraj	ÚO Česká Lípa	člen
Ing. Tomáš Jonáš	Ústecký kraj	ÚO Louny - Žatec	člen
Ing. Martin Lev	Liberecký kraj	ÚO Semily	místopředseda
Ing. Václav Majkus	Moravskoslezský k.	ÚO Nový Jičín	člen
Ing. Martin Moulis	Zlínský kraj	ÚO Uherské Hradiště	člen
Ing. Svatopluk Müller	Jihomoravský kraj	ÚO Hodonín	místopředseda
Ing. Pavel Navrátil	Středočeský kraj	ÚO Benešov a Praha -západ	člen
Ing. Rostislav Ovad	Olomoucký kraj	ÚO Přerov	člen
Ing. Martin Pýcha	Praha	SMM ZS ČR	předseda ZS
Ing. Vít Šimon Ph.D.	Vysočina	ÚO Havlíčkův Brod	člen
Ing. Jaroslav Vaňous	Pardubický	ÚO Ústí nad Orlicí	1. místopředseda

Zdroj: Interní dokumenty ZS ČR.

Struktura ZS ČR

Počet členů ZS ČR	1002
Z toho: - zemědělská družstva	340
- akciové společnosti	295
- společnosti s ručením omezeným	165
- ostatní členové (odbytová družstva, fyzické osoby aj.)	202

Zdroj: Interní dokumenty ZS ČR.

Podnikatelská struktura zemědělství ČR a SR na orné půdě

	Obhospodařovaná orná půda		Průměrná výměra orné půdy
	ha	%	
Právníkové osoby celkem	1 855 095	74,6	385,4
Fyzické osoby celkem	632 016	25,4	15,1
CELKEM	2 487 111	100,0	53,4

Zdroj: Zelená zpráva MZe ČR (ÚZEI na základě dat zemědělského registru ČSÚ).

Velikostní struktura zemědělských podniků v ČR

	Podniky fyzických osob				Podniky právnických osob			
	počet	v %	ha	v %	počet	v %	ha	v %
do 5 ha	22 148	53,1	38 405	3,6	781	16,2	1 868	0,1
5-10	5 440	13,0	38 645	3,6	393	8,2	2 797	0,1
10-50	9 166	22,0	207 513	19,2	825	17,1	19 571	0,8
50-100	2 497	6,0	176 628	16,3	321	6,7	23 220	0,9
100-500	2 252	5,4	429 970	39,7	994	20,6	279 693	11,4
500-1000	193	0,5	131 191	12,1	656	13,6	480 215	19,6
1000-2000	37	0,1	43 884	4,1	574	11,9	813 468	33,2
2000 ha a více	6	0,0	15 559	1,4	270	5,6	831 197	33,9

Zdroj: Zelená zpráva MZe ČR.

Struktura zaměstnanosti v zemědělství ČR dle právních forem podniků

	Podniky fyzických osob		Podniky právnických osob	
	počet pracovníků	%	počet pracovníků	%
2015	25 200	25,0	75 700	75,0
2016	25 200	25,1	75 000	74,9
2017	25 200	25,2	74 800	74,8
2018	25 400	25,3	74 800	74,7
2019	25 200	25,4	73 800	74,6

Zdroj: Zelená zpráva MZe ČR.

Struktura stavů hospodářských zvířat dle právních forem podniků v %

	Skot		Prasata	Drůbež
	celkem	z toho: dojnice		
Právníkové osoby celkem	75,3	90,9	94,6	93,5
Fyzické osoby celkem	24,7	9,1	5,4	6,5

Zdroj: Zelená zpráva MZe ČR.

Potravinová soběstačnost ČR

Finanční a hospodářská krize v r. 2008 vyvolala větší zájem o potravinovou soběstačnost. K něčemu podobnému dochází i v letošním roce, kdy vypukla ještě větší krize než v r. 2008. Za liberalizačních dob se vládní představitelé soběstačnosti nezabývali a mnozí ji považovali za prázdný pojem. Realita je ale jiná: Udržování soběstačnosti ani v Evropské unii nepodléhá tzv. neviditelné ruce trhu. Soběstačnost se ve vyspělých zemích nedostala na periferii národních zájmů. Vlastní soběstačnost dlouhodobě vládními programy podporuje i Japonsko. Potravinové byly a jsou důležité politikum. Typický znak globalizace – já to pěstovat/vyrábět nebudu, já si to v případě potřeby snadno dovezu – v praxi nefunguje tak, jak by bylo zapotřebí.

V devadesátých letech minulého století jsme se otevřeli světu, ale svět se neotevřel nám. Zemědělský svaz v průběhu doby často podroboval kritice to, že se střídající vládní exekutivy málo zabývaly definováním míry strategické soběstačnosti státu a konkrétními opatřeními k nápravě produkčního rozměru (např. v úrovni živočišné produkce v přepočtu na hektar jsme propadli na 59 % průměru EU). Podíl zemědělství na hrubém domácím produktu (HDP) jsme u nás (více než mnozí jiní) omezili pod 30 % původního stavu v polovině devadesátých let. Přitom Německo podíl zemědělství na HDP omezilo na 70 % a EU jako celek na 50 % původního stavu. Rozměr zemědělství ČR se během uplynulých několik desetiletí výrazně snížil a hlavní podíl na tom měl pokles živočišné výroby. Např. počet kusů skotu u nás se oproti r. 1989 snížil na 40 % a kusů prasat na 30 %.

Na rozdíl od Liberálního institutu není Zemědělský svaz toho názoru, že potravinová soběstačnost je drahý a nebezpečný nápad. Z hlediska lepší ochrany národních zájmů nám jde i o to, aby se zlepšily podmínky pro podnikání v zemědělství, aby stát pomohl udržovat rozměr tuzemského zemědělství a

aby nás soustavně neválcovale zahraniční produkce. Svaz v této souvislosti mnohokrát apeloval a stále apeluje na to, aby vláda ČR definovala míru strategické soběstačnosti ČR v potravinách (tzn. nikoliv jen ve formě proklamace v obecné rovině). Výbor vlády ČR pro evropské záležitosti v podkladu z roku 2007 ke „Kontrolě zdraví SZP (Health Check)“ vcelku správně zdůraznil nezbytnost zajištění potravinové bezpečnosti a doporučil udržení strategické úrovně soběstačnosti základních komodit alespoň na 85 %. Vláda tehdy konstatovala, že opačný vývoj by představoval spolu s hrozbou nedostatku komodit na světovém trhu zásadní ekonomickou nestabilitu v čase. To, že se domácí produkce snižuje, do země se valí ve velkém agrární dovozy, podíl domácích potravin v obchodní síti se následně snižuje atd., je předmětem kritiky také na Slovensku. I tam se potravinová soběstačnost snižuje. Faktem je, že Slovensko v roce 2018 definovalo strategickou úroveň soběstačnosti základních komodit na 80 %.

Kde jsme soběstační

Zemědělci ČR se do značné míry zasloužili o udržení tuzemského produkčního potenciálu. Týká se to i členů svazu. Většina z nich udržela kombinovanou výrobu, tzn. rostlinnou i živočišnou výrobu, i když za dlouhodobé situace přetlaku dovozu, nízkého zpeněžení a plošného rozdělování dotací bez zásadního systémového ohledu na živočišnou výrobu se živočišná výroba přestala/přestává vyplácet. Realita je taková, že zůstáváme soběstační v řadě rozhodujících komodit živočišného původu: Na prvním místě musíme jmenovat mléko, ve kterém soběstačnost ve střednědobém horizontu přesahuje 130 %. U hovězího masa to je 120 %. Ve vejcích je situace horší – jsme na 90 %, ale stále to je nad strategickou mírou soběstačnosti. Hlavní zemědělskou komoditou jsou (vedle mléka) obiloviny, ve kterých soběstačnost ČR ve střednědobém horizontu přesahuje nejvyšší úroveň a to 140 % (i když se zde v posledních letech objevuje tendence k určitému poklesu). Zůstáváme soběstační v řadě dalších rozhodujících rostlinných komodit a to i v cukru (střednědobě nad 130 %). O něco nižší máme soběstačnost v řepce a to střednědobě nad 100 %. Relativně vysoká soběstačnost ČR v obilovinách je velké pozitivum. Ukázalo se to i v letošním roce v době koronavirové krize, kdy se na světových trzích zvýšila poptávka po agrárních komoditách, které se dají snadno skladovat a to jsou především obiloviny.

Kde jsme nesoběstační

Pod úrovní strategické soběstačnosti jsme z živočišných komodit ve vepřovém mase (v příštím roce možná spadneme pod 45 %) a v drůbežím mase (v r. 2021 pravděpodobně pod 65 %). Přitom v polovině 90. let soběstačnost ČR ve vepřovém i drůbežím mase přesahovala 95 %. Z rostlinných komodit je nejhorší situace u brambor (70% soběstačnost

Foto: Tereza Buzková, ZOD Brniště a.s.

s trendem poklesu), u čerstvé zeleniny (30% soběstačnost s trendem poklesu, např. v r. 2014 to bylo téměř 40 %) i u čerstvého ovoce mírného pásma (průměr za posledních 5 let přesahuje 70 %).

Co dokáže úbytek domácí produkce a závislost na dovozech, bylo zřejmé v začátcích koronavirové pandemie v nedostatku některého lékařského a hygienického materiá-

lu. Byla to cenná lekce – bylo jasně vidět, že závislost na „levných“ dovozech prospěšná není, že nikdo k nám požadovanou komoditu nedoveze, když ji potřebuje pro sebe nebo z nejrůznějších důvodů upřednostňuje jiné zájemce. Je pro nás tudíž nepřijatelná každá varianta reformy SZP EU, která by vedla k dalšímu zredukování potenciálu našeho zemědělství a míry soběstačnosti ČR v potravinách.

Maso	Brambory	Jablka konzumní	Čerstvá zelenina
vepřové maso pod 50-45 %; drůbeží maso pod 70-65 %	70 %	50 %	35 %

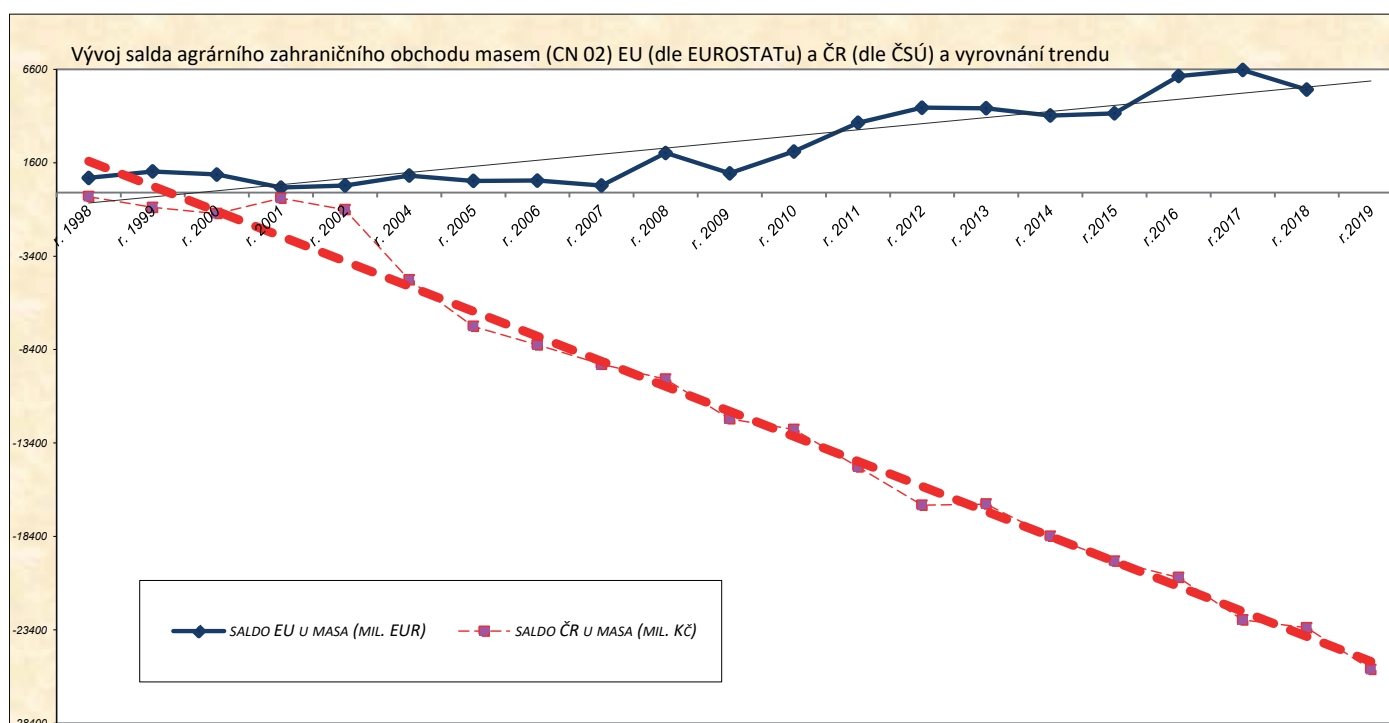
Agrární zahraniční obchod ČR

Jsme svědky toho, že vrcholní představitelé EU si přejí ve všech ohledech větší a rychlejší zohledňování péče o životní prostředí s akcentem na ochranu klimatu. Mezi velké zastánce patří politické strany Zelených ve spektru členských zemí unie včetně silné frakce Zelených v Evropském parlamentu. I zemědělství a SZP EU se budou muset tomu přizpůsobit a podílet se na plnění klimatických opatření tak, jak vyžaduje Green Deal (Zelená dohoda pro Evropu).

Je to paradoxní – na jedné straně chceme snižovat uhlíkovou stopu, ale na druhé straně se vzrůstajícími dovo-

zy ze zahraničí uhlíkovou stopu/znečištění životního prostředí přebujelou dopravou zvyšujeme. Ve světě se uvádí, že celkový podíl dopravy na znečištění skleníkovými plyny/uhlíkovou stopou je cca 25 %. Hlavní podíl na tom má doprava silniční, následuje letecká a další. Pro představu: V ČR i na Slovensku existují expertní odhady, dle nichž se do ČR i SR vozí potraviny v 300 – 800 kamiónech denně. Existuje studie 50 odborníků z 30 zemí světa, ve které se doporučuje kvůli životnímu prostředí na prvním místě omezit používání chladicích technologií, což se týká i převozu potravin, které chlazení zpravidla vyžadují. V této

V ČR jdeme v agrárním saldu do stále vyšších záporných čísel, zatímco EU do čísel kladných.

souvislosti se ptáme – skutečně se musí tolik potravin v unii převážet z jedné země do druhé?

Saldo agrárního zahraničního obchodu je koncentrovaným ukazatelem stavu zemědělství i agrobiznisu: ČR před lety nebyla významným agrárním dovozcem a velká část komodit mírného pásma se vyráběla tady. Ale to už neplatí a zboží se sem vozí. Ještě před dvaceti lety bylo záporné saldo agrárního zahraničního obchodu do -20 mld. Kč. Ale pak přišel zlom a navyšování salda až na současnou dvojnásobnou úroveň přesahující -40 mld. Kč. Průměrné záporné agrární saldo za uplynulých dvacet let do roku 2016 činilo mínus 25 mld. Kč/rok. Záporné agrární saldo ze zahraničního obchodu ČR za r. 2017 přesáhlo mínus 32 mld. Kč, v r. 2018 mínus 41 mld. Kč a v r. 2019 rekordních mínus 47 mld. Kč. Lze konstatovat,

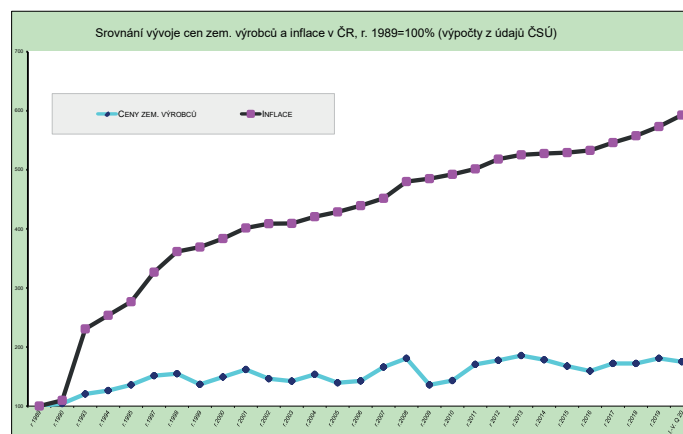
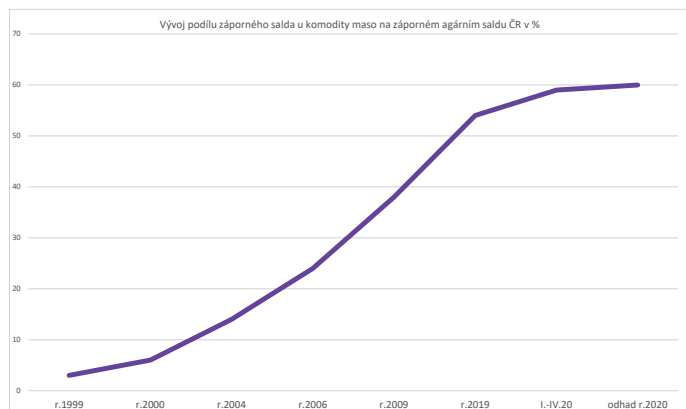
že v posledních letech české i slovenské záporné agrární saldo přesahuje úroveň mínus 40 mld. Kč (a tak tomu pravděpodobně bude i letos). Hlavní příčina vysokého záporného salda je stále stejná: Dovážíme stále více komodit, které jsme schopni vyrábět tady. Jinými slovy vyvážíme suroviny a dovážíme práci a stáváme se větším a větším odbytištěm. Více jak polovinu záporného agrárního salda ČR tvoří vysoké záporné saldo u masa. U této komodity dlouhodobě zůstává absolutně nejvyšší záporné saldo ze všech agrárních komoditních skupin. To je ale zcela opačný vývoj než v EU, kde je saldo zahraničního obchodu masem kladné. To se týká i celkového agrárního salda: Dříve bylo agrární saldo unie záporné, ale pak EU jako celek dosáhla obratu a jde do stále vyšších kladných čísel.

Rychleji než celkové agrární saldo ČR se zhoršuje saldo u komodity maso a vůbec nejrychleji se zvětšuje podíl salda u masa na agrárním saldu ČR

Rok	Záporné saldo u vepřového masa v mld. Kč	Záporné saldo u masa v mld. Kč	Záporné agrární saldo ČR v mld. Kč	Podíl salda u masa na agrárním saldu
1996	méně jak -0,1	-0,2	-21,9	méně než 1 %
1999	-0,3	-0,8	-23,9	3 %
2004	-2,6	-4,7	-32,3	14 %
2006	-4,6	-8,1	-34,2	24 %
2009	-7,5	-12,1	-32,0	38 %
2019	-15,1	-25,5	-47,2	54 %
2020 (odhad)	-16	-25 až -26	okolo -40	okolo 60 %

Zdroj: Celní statistika ČSÚ a vlastní výpočty z ní. Odhady vlastní.

Nejrychleji se zvětšuje podíl záporného salda u masa – ještě v r. 1996 to bylo pod 1 %, letos se pravděpodobně dostaneme nad 60 %

K produkčnímu útlumu v ČR

Faktem je, že vliv na produkční útlum v zemědělství dlouhodobě měly a mají podhodnocené ceny placené zemědělcům za jejich produkci, které za uplynulých cca 30 let vzrostly zhruba třikrát pomaleji než inflace.

Příčin, proč se ta která komodita začala vyrábět méně, je vícero: obecně nepříznivé podmínky pro podnikání v zemědělství, neadekvátní zpeněžování (i pod vynaložené náklady), soustavný tlak dovozu s cenami, leckdy likvidačními pro tuzemské producenty apod. Aktuální stavy skotu i prasat jsou nižší, než jak byly v r. 1926. K nejvyššímu propadu stavů hospodářských zvířat za uplynulých 30 let došlo u stavů prasnic, dojnic a prasat celkem.

Na prvním a druhém místě v pořadí tržeb zemědělských podniků v ČR se v dlouhodobém horizontu střídají dvě ko-

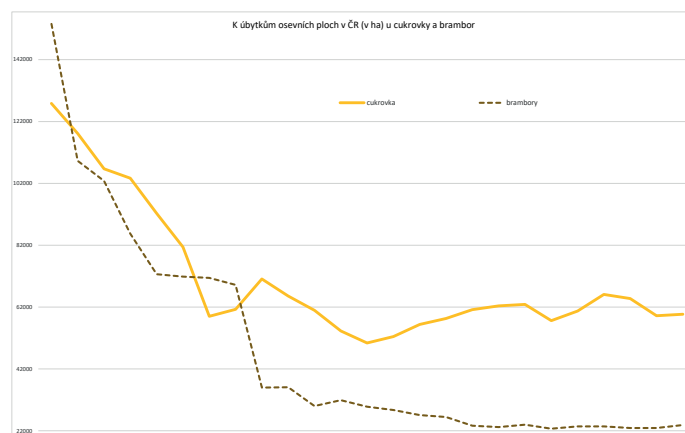
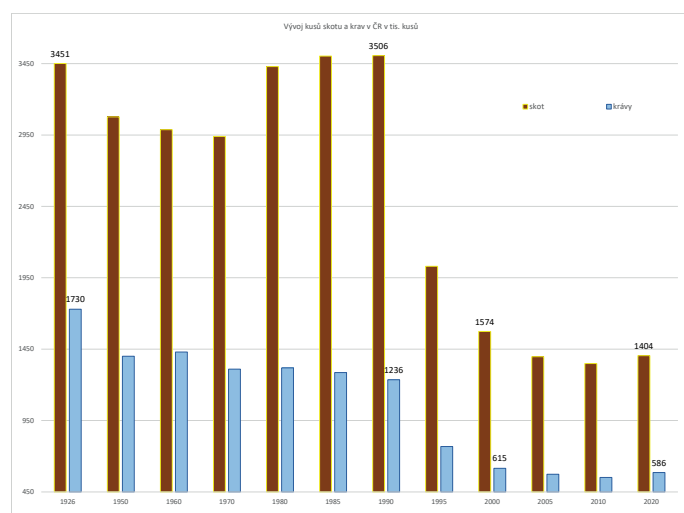
modity: obilí a mléko. Dohromady zajišťují více jak polovinu tržeb. Ceny mléka a obilí tedy do značné míry ovlivňují úspěšnost celého zemědělského podnikání. Rozhodujícími komoditami rostlinného původu našeho zemědělství jsou z citlivých komodit brambory a cukrová řepa. Cukrová řepa doposud zaujímala v průměru třetí místo v tržbách zemědělských podniků z rostlinné výroby a brambory čtvrté místo (po obilí, řepce a cukrovce). Faktem je, že zpeněžení cukrovky a brambor se u nás během několika uplynulých desetiletí výrazně zhoršilo (a to dlouhodobě až pod úroveň vynaložených nákladů) a to je jedním z hlavních důvodů, proč zemědělci museli omezit jejich pěstování. Plochy cukrovky se u nás dle údajů ČSÚ propadly cca na 50 % a brambor na 20 % původního stavu z r. 1990.

Vývoj stavů hospodářských zvířat v České republice (v tis. ks)

	1926	1989	2004	2010	2019	2020	2020/1989 (%)
Skot celkem	3 451	3 480	1 428	1 349	1 418	1 404	40
Z toho krávy	1 730	1 248	573	551	590	586	47
A z toho dojné krávy	.	.	437	383	364	360	cca 29
KBTM *)	.	.	136	168	226	226	
Prasata celkem	1 831	4 685	3 127	1 909	1 554	1 499	32
Z toho prasnice	197	312	251	133	91	88	28

Zdroj: Soupisy hospodářských zvířat ČSÚ. Vybrané údaje pocházejí z historických přehledů úřadu a jsou i v předválečném období jen za Českou republiku.

*) KBTM = krávy bez tržní produkce mléka; stavy se začaly sledovat až v souvislosti se vstupem ČR do EU, dřívější údaje neexistují.

Společná zemědělská politika – výhled reformy po roce 2020

Ačkoliv se nacházíme v roce, kdy měla být podoba nové společné zemědělské politiky již známa a členské země se měly připravovat na úpravu národních mechanismů pro její implementaci, žijeme stále v absolutní nejistotě, co bude dál.

Je sice připraveno evropské nařízení, které upravuje podmínky přechodného období, jež by mělo překlenout časový skluz příprav na straně odpovědných institucí EU, avšak toto provizorní řešení nedává zemědělcům žádné perspektivy pro plánování svých podnikatelských aktivit, investic a rozvoje provozů. Ačkoliv byl ze strany premiérů schválen víceletý finanční rámec EU, trialogové diskuse nad finalizací podoby reformy SZP dosud (uzávěrka textu 26. 10. 2020) nezapočaly.

Evropská Komise

Na DG AGRI (EK) se do křesla eurokomisaře pro zemědělství a venkov posadil Janusz Wojciechowski. Jeho rétorika se bohužel po odeznění voleb v Polsku nezměnila a nadále pokračuje v deklaraci myšlenek jako je rozbíjení středních a větších výrobních struktur v zemědělství, prioritizaci environmentální problematiky a marginalizace produkce evropských potravin. Úřad, jenž by měl v první řadě dbát na zájmy skupiny, které vymezuje mantinely podnikání – tzn. zemědělce, se staví do role drába, nikoliv partnera, či pomocníka. I proto důvěra občanů v instituce EU spíše stagnuje, či klesá.

Evropský parlament

Ze strany Evropského parlamentu došlo v první polovině roku k intenzivním jednáním nad řadou oblastí, které upravují jednotlivé parametry SZP (a to v obou výborech Evropského parlamentu). Ještě v květnu 2020 to vypadalo, že oba relevantní výbory (COMAGRI, COMENVI) Evropského parlamentu budou jen upravovat dílčí aspekty

dříve dohodnutých úprav reformy SZP. Avšak koordinátoři politických frakcí v COMENVI dne 11. 6. 2020 rozhodli o ukončení společného vyjednávání o pravidlech nové Společné zemědělské politiky s COMAGRI. Rozhodnutí COMENVI bylo jednostranné a svým rozhodnutím vzalo zemědělce za svá rukojmí. Stanovisko Evropského parlamentu k reformě SZP se nakonec přijalo v polovině října tohoto roku za velmi chaotických podmínek na plénu. Přes veškeré lobbistické úsilí se nám nepodařilo v pozici této instituce zhmotnit některé naše priority, jako např. zrušení aktivního zemědělce na EU úrovni, bezpodmínečná dobrovolnost zastropování přímých plateb pro členské státy, či posílení nástroje podpory pro citlivé sektory v zemědělství.

Evropská Rada

Rada ministrů své stanovisko pro vyjednávání v trialogu představila rovněž až v říjnu 2020, jen pár dní před tím, než tak učinil Evropský parlament. Nutno říci, že některé aspekty jejího návrhu jsou k českému, ale i Evropskému zemědělství vstřícnější, ať už se jedná o podporu citlivých sektorů, sílu nástrojů pro přerozdělování přímých plateb na základě velikostních charakteristik farem, nebo důraz na ozelenění přímých plateb formou tzv. eko-schémat.

Před námi je nyní vyjednávání o finálním nastavení reformy společné zemědělské politiky do roku 2027 v trialogu, které se pravděpodobně povede několik měsíců a je tedy zřejmé, že min. první dva roky nového programového období pojedou v režimu přechodného období.

Víceletý finanční rámec

Evropská Rada složená z vrcholných představitelů členských států EU dosáhla dne 21. 7. 2020 dohody k Víceletému finančnímu rámci (VFR) po roce 2021. Rada se dohodla na rozpočtu pro VFR i pro plán obnovy EU. Nový VFR bude dosahovat výše 1,074.3 bilionu EUR, Plán obnovy bude dosahovat navrhovaných 750 miliard EUR. Celkový rozpočet pro Společnou zemědělskou politiku by měl dosahovat 356 374 milionů EUR (v cenách k roku 2018), v běžných cenách se jedná o částku 400 966 milionů EUR. Přímé platby v rámci SZP nepřesáhnou 239 916 milionů EUR. Společně s tržními opatřeními tedy bude I. pilíř SZP dosahovat maximálně 258 259 milionů EUR (v cenách k roku 2018), v běžných cenách se nově jedná o částku 291 091 milionů EUR. Celkem 40 % z rozpočtu pro Společnou zemědělskou politiku by mělo být alokováno na opatření v oblasti klimatu. U externí konvergence Evropská Rada rozhodla, že všechny členské státy s přímými platbami nižšími než 90 % průměru EU obdrží navíc alespoň

Foto: Roman Dehner, Zemědělské družstvo Hraničář Loděnice

50 % rozdílu oproti tomuto průměru. Od roku 2022 by všechny členské státy měly obdržet alespoň 200 EUR/ha, od roku 2027 pak minimálně 215 EUR/ha. Stran zastropování přímých plateb Evropská Rada rozhodla, že zastropování velkým příjemcům může být členskými státy zavedeno na principu dobrovolnosti, a to na úrovni 100.000 EUR, a může se vztahovat pouze na základní podporu příjmů pro udržitelnost. V případě zavedení zastropování mohou členské státy z objemu prostředků základní podpory příjmů pro udržitelnost odečíst veškeré náklady související se zaměstnaností. U krizové zemědělské rezervy Evropská Rada uvádí, že její výše by v každém roce v období 2021-2027 měla dosahovat 450 milionů EUR v běžných cenách. Nevyužité prostředky z roku 2020 by měly být převedeny do roku 2021. Co se týče přesunu mezi pilíři, Evropská Rada rozhodla, že členské státy mohou přesunout až 25 % prostředků z obálky pro II. pilíř SZP do obálky pro I. pilíř SZP. V případě států, jejichž přímé platby nedosahují ani 90 % průměru EU, je možné namísto 25 % přesunout až 30 %. Opačným směrem, tj. z I. do II. pilíře SZP je umožněn rovněž přesun 25 % prostředků, v případě zacílení na klimatická opatření a mladé zemědělce ještě dodatečných 15 % + 2 %. Spolufinancování pro ANC oblasti by mělo být umožněno ve výši 65 %, v případě ostatních oblastí pak ve výši 43 %. Minimální míra spolufinancování ve II. pilíři by měla činit 20 %, vyšší míra kofinancování 80 % by měla platit pro environmentální, klimatická a další opatření, včetně neprodukcčních investic. V případě dodatečného převodu prostředků do II. pilíře bude možné tyto spolufinancovat v míře 100 %.

Pro srovnání uvádíme níže varianty vývoje debaty o rozpočtu EU:

Celkový rozpočet SZP 2014 – 2020 (EU 27): 382,8 miliard EUR

(nyní) I. pilíř SZP 2014 – 2020 (EU 27): 286 miliard EUR
 (nyní) II. pilíř SZP 2014 – 2020 (EU 27): 96 miliard EUR
 (nyní) Podíl SZP na celkovém rozpočtu 2014 – 2020 (EU 27): 35,3 %

Návrh Komise (2018) na rozpočet SZP 2021 – 2027 (EU 27): 324,28 miliard EUR

(EK) I. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 254,24 miliard EUR
 (EK) II. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 70 miliard EUR
 (EK) Podíl SZP na celkovém rozpočtu 2021 – 2027 (EU 27): 28,5 %

Návrh Finska (prosinec 2019) na rozpočet SZP 2021 – 2027: 334,2 miliard EUR

(FI) I. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 254,2 miliard EUR
 (FI) II. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 80 miliard EUR
 (FI) Podíl SZP na celkovém rozpočtu 2021 – 2027: 30,7 %

Návrh Charlese Michela (únor 2020) na rozpočet SZP 2021 – 2027: 329,3 miliardy EUR

(CHM) I. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 256,7 miliard EUR
 (CHM) II. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 72,5 miliardy EUR
 (CHM) Podíl SZP na celkovém rozpočtu 2021 – 2027: 30 %

Návrh Komise (2020) na rozpočet SZP 2021 – 2027 (EU 27): 348,3 miliardy EUR

(EK) I. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 258,3 miliardy EUR
 (EK) II. pilíř SZP 2021 – 2027 (EU 27): 90 miliard EUR
 (EK) Podíl SZP na celkovém rozpočtu 2021 – 2027 (EU 27): 18,83 %

Zelená dohoda (Green Deal)

Významným prvkem, který ovlivní vyjednávání reformy SZP a také nastavení mantinelů pro podnikání v EU (včetně zemědělství a potravinářství) je tzv. Zelená dohoda z pera Evropské komise, která prostřednictvím dílčích strategií stanovuje velmi ambiciózní cíle na poli ochrany životního prostředí a udržitelnosti zdrojů (více v kapitole „Zemědělství a životní prostředí“).

Pro zemědělství jsou určující zejména strategie „Z farmy na vidličku“ a „Strategie biodiverzity“, nicméně i další oblasti jako např. cirkulární ekonomika nebo odpadové hospodářství v jiných dílčích strategiích budou mít na agrární sektor svoje dopady.

Foto: Roman Dehner, Zemědělské družstvo Hraničář Loděnice

Mezinárodní vztahy ZS ČR

Zemědělský svaz ČR, jako člen COPA/COGECA a propagátor zemědělského družstevnictví v ČR, se aktivně podílí na obhajobě zájmů českých zemědělců v procesu tvorby evropské legislativy, strategií a jednotlivých politik (včetně SZP). V rámci svého zapojení do pracovních skupin COPA/COGECA napomáhá k formulaci systémových řešení klíčových oblastí zemědělského podnikání a navazujících odvětví.

V návaznosti na práci zástupců svazu (předseda Ing. Martin Pýcha a ředitel Ing. Jan Ulrich) ve výše uvedených pracovních skupinách C/C se ZS ČR pravidelně účastní jednání tzv. skupin civilního dialogu při Evropské komisi, čímž mohou své názory uplatňovat přímo na půdě exekutivy Evropské unie. Svaz má členy těchto skupin v obou nejdůležitějších oblastech SZP – tzn. v skupině pro rozvoj venkova i ve skupině pro Společnou zemědělskou politiku (vč. přímých plateb). Ředitel svazu Ing. Ulrich je pak členem pracovní skupiny COPA/COGECA pro otázky zemědělství a životního prostředí.

Zemědělský svaz ČR je také členem Mezinárodního družstevního svazu (ICA). Zvláště aktivně pracujeme v jeho evropské sekci – Evropská družstva. Evropská družstva reprezentují téměř 125 milionovou členskou základnu a přes 160 000 družstevních podniků. ZS ČR se zde aktivně podílí na podpoře činnosti a aktivním rozvoji družstev, zejména na zlepšování jejich postavení v rámci potravinového řetězce.

Svaz je rovněž asociován k think-tank organizaci FARM EUROPE, která rovněž prosazuje zájmy zemědělských podnikatelů v EU, avšak proti COPA/COGECA má subtilnější strukturu a lze tedy prostřednictvím této organizace komunikovat témata, která obtížněji procházejí přes orgány COPA/COGECA konsenzuálním souhlasem.

Podle potřeby a požadavků také přispíváme k tématům diskutovaným v rámci Mezinárodní organizace práce (ILO).

Právní a zaměstnavatelské záležitosti

Působení Zemědělského svazu ČR ve velmi široké oblasti práva – týkající se zemědělství a zájmů členů svazu – patří trvale mezi oceňované priority jeho činnosti. Zahrnuje jednak aktivní účast v rámci legislativních procesů, a to často včetně vlastní legislativní iniciativy, tak i zajišťování běžné právní agendy především ve vztahu k členské základně a orgánům svazu. Zde jde zejména o hojně využívané právní poradenství, výklad práva a jeho aplikaci v praxi zemědělských podniků, ale i působení prostřednictvím organizování a účasti na řadě vzdělávacích a osvětových akcích, na jednání orgánů svazu v jednotlivých regionech atd.

Pokud jde o legislativní aktivity, svaz jako nejvýznamnější zaměstnavatelská organizace rezortu právě v této oblasti maximálně využívá svého členství v RHSD, v KZPS i svého zastoupení v nejrůznějších orgánech – např. Rada vlády pro BOZP, Monitorovací výbory rezortu a pracovní komise státních i nevládních institucí. Velmi často svaz v této oblasti své činnosti využívá i účinné spolupráce s orgány Parlamentu ČR i jednotlivými poslanci a senátory. Výsledky v oblasti týkajících se otázek družstevnictví přináší i společné působení s Družstevní asociací ČR, jejímž je svaz dlouholetým členem. Za uplynulé období, tj. období druhé poloviny roku 2019 a první půlrok 2020, lze z hlediska legislativních aktivit zmínit alespoň několik konkrétních příkladů.

Problém prodeje zemědělské půdy

Tento problém – spekulativní prodej se zemědělskou půdou jako důsledek naprosté absence právní úpravy dispozic se zemědělskou půdou v soukromoprávní rovině, řeší svaz dlouhodobě, a to včetně dvou vlastních návrhů zákona. Všechny aktivity svazu a vývoj v této věci, tj. jejich praktické výsledky, jsou každoročně zmiňovány i v tomto Bulletinu. Ve druhé polovině loňského roku se reálně rýsovalo alespoň částečné řešení prostřednictvím tzv. oznamovací po-

Foto: Jakub Nedbal, DV Batelov

vinnosti vlastníka pozemku o záměru prodat pozemek, a to formou novely zákona o zemědělství. Bohužel s ohledem na snahu urychlit schválení novely byla tato oznamovací povinnost z návrhu vypuštěna. Zatím se tedy tento zásadní problém nepodařilo posunout ani o milimetr – nicméně svaz bude v tomto smyslu vyvíjet aktivity i nadále.

Zákoník práce

Velmi problémové a často konfliktní téma. O složitých a dlouho trvajících debatách a několika neúspěšných pokusech o novelizaci tohoto základního pracovněprávního předpisu byla zmínka v minulých dvou Bulletinech. Zásadním problémem zde byla přetrvávající nedohoda v rámci tripartity zejména z hlediska obsahu zamýšlené novely. Nakonec k vyřešení všech obsahových problémů a v konečné fázi i ke schválení novely zákoníku práce zásadním způsobem přispěla oficiálně uzavřená písemná Dohoda všech zúčastněných stran, tj. vlády resp. vládní koalice a sociálních partnerů. Zákon schválila koncem května 2020 Sněmovna a v červnu i Senát. Vzhledem k nutnosti konsenzu celé tripartity je však oproti původním záměrům schválená novela z hlediska obsahu výrazně chudší. Její součástí je povinná transpozice Směrnice EP a Rady (EU), týkající se problematiky vysílání pracovníků ve vztahu k agenturám práce a pracovním podmínkám a odměňování u uživatele. Vedle toho návrh novely zahrnuje legislativní úpravu taxativně dohodnutých institutů pracovního práva – nově tzv. sdílené pracovní místo, přechod práv a povinností, dovolená, doručování, prevence pracovních úrazů, náhrada újmy na zdraví a potvrzení o zaměstnání.

V této souvislosti a pro úplnost lze konstatovat, že ve Sněmovně jsou již delší dobu ještě další 4 poslanecké návrhy – dílčí mininovely ZP, které však jsou pro zemědělství nepodstatné – s výjimkou aktuálního návrhu na prodloužení zákonné dovolené ze 4 na 5 týdnů, k němuž svaz opakovaně vydal zásadní nesouhlasné stanovisko.

Novela zákona č. 90/2012 Sb., zákon obchodních společností a družstvech

Návrh novely Sněmovna schválila v listopadu 2019, následně ho Senát v prosinci vrátil Sněmovně s pozměňovacími návrhy, které Sněmovna v lednu akceptovala. Zákon již vyšel ve Sbírce zákonů pod číslem 33/2020 Sb. Jde poměrně o rozsáhlé legislativní a technické změny, se kterými se bude muset praxe seznámit – účinnost zákona je 1. 1. 2021. Svaz se i v této věci angažoval – a to jak samostatně, tak prostřednictvím KZPS a DA ČR. Některé připomínky byly akceptovány již ve fázi příprav, tj. předkladatelem (MS), další svaz uplatnil zejména u Ústavně právního výboru Sněmovny – lze konstatovat, že zhruba třetina byla zohledněna. Šlo zejména o zachování a respektování některých družstevních principů, o otázky informačních povinností, konkurenceschopnost apod. Ur-

Foto: Pavel Vlček, Zemědělské družstvo „Vysočina“ Želiv

čitou zajímavostí z hlediska projednávání tohoto návrhu je, že řada ustanovení týkajících se družstevnictví, byla na základě celé řady pozměňovacích návrhů – zpravidla z iniciativy Ústavně právního výboru Sněmovny – z této novely korporátního zákona vyjmuta a přeřazena do paralelně projednávané novely občanského zákoníku – o něm následně. Vzhledem k významu korporátního zákona se touto novou právní úpravou bude svaz zcela určitě v rámci svojí činnosti zabývat.

Novela zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

V důsledku mimořádné situace vyvolané koronavirem zůstala trochu stranou pozornosti veřejnosti vládní novela občanského zákoníku. Její projednávání ve Sněmovně probíhalo paralelně s korporátním zákonem. Obsahově se návrh týká převážně právní úpravy problematiky bytů a bydlení, zejména pak družstevního bydlení. To byl zřejmě i důvod, proč Sněmovna řadu navrhovaných ustanovení s družstevní tematikou z korporátního zákona přeřadila do tohoto návrhu novely OZ. Co je však zajímavé, a i pro zemědělství poměrně významné – do návrhu byla na doporučení Legislativní rady vlády zařazena ustanovení, která opět vrací původní úpravu předkupního práva u spoluvlastnictví, tj. úpravu, kterou přinesl od 1. 1. 2014 nový OZ a kterou následně zrušila novela OZ č. 460/2016 Sb. (s účinností od 1. 1. 2018). V podstatě tedy jde o opětovné zrušení tohoto zákonného předkupního práva (až na taxativně stanovenou a časově omezenou výjimku), a to v duchu onoho známého pohádkového „odvolávám co jsem odvolal“. O této zásadní změně svaz informoval opakovaně ve svazové poště a byla i zmiňována na poradách územních organizací svazu. Zákon schválila Sněmovna v únoru tohoto roku, následně ho schválil v březnu i Senát a v dubnu ho podepsal prezident. Pro laickou veřejnost je v souvislosti s již zmiňovanou širokou novelou korporátního zákona trochu matoucí jeho účinnost. Ta je již 1. 7. tohoto roku, zatímco novela korporátního zákona je účinná až od 1. 1. 2021. Matoucí proto, že novela občanského zákoníku obsahuje kromě jiného ve své části

druhé i změny korporátního zákona týkající se právní úpravy družstva. Znamená to tedy, že legislativní změny korporátního zákona proběhly ve dvou etapách prostřednictvím novel dvou různých zákonů, přičemž každý z nich má jiné datum účinnosti. Zákon byl zveřejněn ve Sbírce listin pod číslem 163/2020 Sb.

Novela zákona č. 395/2008 Sb., o významné tržní síle

V únoru bylo ukončeno připomínkové řízení této novely, jejímž předkladatelem je MZe. Z hlediska obsahu jde v zásadě o transpozici Směrnice EU a Rady č. 20/633 ze dne 17. 4. 2019. Návrh stávající úpravu poněkud zpřisňuje a zpřesňuje – např. upřesňuje základní pojmy, posiluje slabší stranu, stanovuje další zakázané praktiky, ujasňuje pozici odběratele vers. dodavatel, formuluje podmínky prodeje ve slevách a upravuje působnost ÚOHS. Svaz v rámci příprav i připomínkového řízení návrh novely v zásadě podpořil. Určitým problémem z hlediska vypořádání připomínek zůstala výše obratu ve vztahu k pojmu významná tržní síla a požadavek MPO na širší pojetí této úpravy, tj. její dopad např. i na vztahy vznikající mezi dodavateli navzájem, mezi dodavateli s významnou tržní silou a odběrateli atd. Dá se tedy očekávat, že tyto otázky budou diskutovány i v rámci jeho projednávání v Parlamentu ČR.

Novela zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu

Sněmovně byl předložen i poslanecký návrh novely zákona o ochraně zemědělského půdního fondu, jehož smyslem je poměrně výrazné zvýšení ochrany ZP. O jeho obsahu svaz informoval již v listopadu 2019 – jde zejména o zpřísnění podmínek odnámání ZP, povinnost nahradit odnímanou půdu minimálně ve stejné výměře zrekultivovanou půdou včetně půdy zastavěné nevyužívanými či zchátralými stavbami. Součástí návrhu je i desetinásobné navýšení koeficientů sazebníku odvodů za odnětí ve všech třídách ochrany. Vzhledem k tomu, že svaz dlouhodobě kritizuje alarmující trvalý úbytek zemědělské půdy, logicky návrh ve svém stanovisku podpořil. Tento trvalý úbytek je důsledkem nedostatečné ochrany ZPF, což statisticky dokládají i předkladatelé v důvodové zprávě – např. jenom za roky 2014 až 2018 ubylo v průměru každý den cca 18,5 ha ZP. Bude zajímavé sledovat, jak se k tomuto problému postaví zákonodárci, kteří ho obdrželi již v červnu minulého roku, ale zatím projednáván nebyl.

Novela zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech

Svaz se v uplynulém období vyjadřoval i k vládnímu návrhu zákona o pozemkových úpravách a pozemkových

úřadech, u něhož již bylo připomínkové řízení ukončeno – návrh jsme podpořili. Z hlediska obsahu a cílů novely jde v podstatě o potřebnou reakci na klimatické změny v krajině, tj. problém sucha, lokálních povodní, eroze atd. a současně zvýšení operativnosti řízení o pozemkových úpravách. Týká se to např. návrhů na společná zařízení, a to i v rámci na sebe navazujících katastrů, upřesnění obsahu komplexních a jednoduchých PÚ, rozšíření možnosti realizovat jednoduché PÚ bez výměny či přechodu vlastnických práv a úpravy některých technických otázek.

Návrh novel daňových zákonů (tzv. daňový balíček)

Součástí tohoto tzv. daňového balíčku jsou i některé dlouhodobé iniciativy svazu týkající se zákona o dani z nemovitých věcí – a to ve vztahu k tzv. ostatním plochám. Z médií i z opakovaných informací ve svazové poště zemědělská veřejnost ví, že i přes nesouhlas opozice i Senátu byl celý daňový balíček Sněmovnou schválen. Pro zemědělce je podstatné, že v důsledku schválené změny zákona o dani z nemovitých věcí došlo ke zpřesnění právní úpravy pozemků, na nichž se nacházejí stanovené ekologicky významné prvky a jejich přesnějším navázání na evidenci ekologicky významných prvků, pokud jde o prvky, které jsou v této evidenci vedeny. Změnou zákona jsou osvobozeny skupiny dřevin, stromořadí, travnaté údolnice, meze, příkopy a mokřady, které budou vedeny v této evidenci, a dále bez ohledu na evidenci příkopy, mokřady, močály, bažiny, skalní útvary, rokle a strže, pokud jsou na pozemcích ostatních ploch mimo zastavěné území obce a nejsou užívány k podnikání. Zákon pak koncipuje přechodné období do konce roku 2021, ve kterém bude aplikován i stávající rozsah osvobození. Dává tak 2 roky na to, aby si poplatníci nechali krajinné prvky na svých pozemcích zapsat do evidence ekologicky významných prvků.

Novela zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči

Svaz se již téměř 2 roky angažuje ve věci návrhu novely zákona o rostlinolékařské péči. Bohužel narážel na neochotu ÚKZÚZ i Mze ve věci větší akcentace problému šíření plevelů, a to jak z hlediska prevence, tak i kontroly a event. postihů. Nicméně se alespoň podařilo prostřednictvím svazem zpracovaného pozměňovacího návrhu dosáhnout alespoň zachování stávající podoby příslušného ustanovení zákona – tj. navrhované znění bylo vypuštěno. Novelu již schválily obě komory Parlamentu ČR.

Návrh novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Jde o další z řady praktických problémů, který svaz na základě upozornění a požadavků členské základny inicioval. Podstatou problému je oprávnění k řízení traktorů cizin-

ci (zejména Ukrajinci). Tento zdánlivě banální, nicméně v realu údajně neřešitelný problém se svazu nakonec po mnoha jednáních a přesvědčování podařilo vyřešit a po dohodě s MD zpracovat řešení do vládní novely. Vzhledem k tomu, že předložení vládního návrhu je zatím tzv. v nedohlednu, tak svaz v zájmu urychlení věci zpracoval pozměňovací návrh k poslancům návrhu téhož zákona, který byl usnesením Hospodářského výboru Sněmovny doporučen ke schválení.

Návrh věcného záměru zákona o účetnictví

I k tomuto legislativnímu návrhu svaz z iniciativy a na základě odborných znalostí členů svazu, zaslal MF v rámci příprav tohoto zákona poměrně zásadní stanovisko, které bylo akceptováno následně i jako významná součást stanoviska KZPS. Vývoj v této věci bude svaz nadále sledovat.

Záležitosti zaměstnavatelské – Kolektivní smlouva vyššího stupně

Počátkem ledna t. r. (9. 1. 2020) se podařilo zavřít kolektivní vyjednávání se sociálním partnerem svazu (OSPZV-ASO) a uzavřít Kolektivní smlouvu vyššího stupně na rok 2020 (s účinností od 1.1.2020). Současně s podpisem smlouvy byla podána MPSV i společná žádost o rozšíření závaznosti této smlouvy i na všechny další podnikatele v zemědělství, lesnictví a rybářství.

Právně-poradenská služba

Jak bylo zmíněno v úvodu, dlouhodobě je nedílnou a kaž-

Foto: Jakub Nedbal, DV Batelov

denní součástí působení svazu v právní oblasti zabezpečování právně-poradenské služby. Ta je také členskou základnou velmi využívána a oceňována. Nejčastěji je realizována prostřednictvím elektronické či písemné komunikace, osobních konzultací, účastí na jednáních orgánů svazu v regionech, besedách a seminářích. V měsících březen až červen 2020 v souvislosti s mimořádnou situací v důsledku epidemie koronaviru svaz přistoupil i k nové formě této služby členům (ale i nečlenům) a realizoval několik tzv. webinářů (videokonference) k právní problematice. Zájemci o danou problematiku – právní řešení složité situace firem v době mimořádných preventivních opatření a problematika pachtovních vztahů, měli možnost se registrovat a aktivně se těchto webinářů účastnit (zvukem i obrazem). Účastníci, kterých bylo celkem cca 650, pak měli možnost klást konkrétní dotazy, na které odpovídali právníci svazu. Tato forma se i dle ohlasů velmi osvědčila, proto v nich svaz bude dle potřeb pokračovat i v budoucnu.

Podpora družstevnictví

Vzhledem k tomu, že zemědělská družstva jsou historicky tradiční a významnou součástí členské základny svazu, patří problematika družstevnictví mezi priority v rámci jeho činnosti. Svaz proto využívá všech svých možností k udržení a prosazování družstevních principů v souladu s převažujícím celosvětovým názorem, který vnímá družstva jako prospěšnou a progresivní součást společnosti.

Družstva a jejich rozvoj výrazně podporuje i Evropská unie. Ke škodě věci se však ne vždy setkáváme se stejným přístupem k družstvům a otázkám družstevnictví v ČR, kde stále do určité míry rezonuje negativní náz-

rání na družstva z počátku 90. let. V důsledku současné právní i ekonomické konsolidace zemědělských družstev – tvoří fakticky i právně nedílnou a plnohodnotnou součást podnikatelského spektra, se svaz v posledních letech v této oblasti zaměřuje cíleně na podporu a rozvoj odbytového družstevnictví. Proto aktivně prosazuje sdružování zemědělců ke společnému odbytu produkce, což je jeden z nejvýznamnějších nástrojů posílení postavení zemědělců v rámci výrobní vertikály. V tomto smyslu ČR významně zaostává za vyspělými zeměmi EU, což se negativně promítá i do nižších realizačních cen. Všechny tyto otázky jsou proto pravidelnou součástí pozornosti

svazu, svaz reaguje na aktuální právní předpisy EU i ČR týkající se tzv. organizací producentů a prosazuje maximální možnosti jejich využití i v rámci budoucí SZP. Lze konstatovat, že se postupně daří rozšiřovat i spektrum komodit obytových družstev (stále však výrazně převládá komodita mléko), existující obytová družstva podnikají kroky ke zvětšování společně realizované produkce (fúze) atd. Vzhledem k významu družstevnictví se touto problematikou trvale zabývá specifický orgán svazu – Družstevní rada, jejíž předseda je zároveň místopředsedou svazu. Otázky družstevnictví řeší svaz i v rámci svého členství v Družstevní Asociaci, sdružující všechny existující družstevní svazy. Zde jde zejména o legislativně-právní aktivity (DA ČR je oficiálním připomínkovým místem), spoluúčast na akcích s družstevní tematikou a mediální prezentaci českého družstevnic-

tví. Svaz je i členem Mezinárodního družstevního svazu a jeho evropské struktury – Družstvo-Evropa.

Foto: Nikola Sedláková, Zemědělské družstvo Ločenice

Zemědělství a životní prostředí

Evropská komise předložila dne 20. 5. 2020 Strategii „Z farmy na vidličku“ a „Strategii EU pro biodiverzitu“. Obě strategie se do značné míry překrývají ve svých cílech. Strategie samy nemají podobu legislativního aktu, nicméně v návaznosti na tuto Strategii bude řada současné evropské legislativy revidována, dojde i k předložení nových legislativních návrhů.

Některé aspekty se pak bezpochyby budou promítat i do nastavení nových pravidel reformované SZP. Mezi nejvýznamnější cíle těchto strategií patří zejména: snížení rizika pesticidů o 50 %, snížení používání pesticidů o 50 %, snížení používání hnojiv o 20 %, snížení úniku živin o 50 %, redukce antibiotik (nákup) o 50 %, rozšíření ekologického zemědělství na 25 % zemědělské půdy v EU, snížení emisí skleníkových plynů z živočišné výroby (bez cíle), až 10% půdy určeno k mimoprodukčním funkcím, rozšíření chráněných suchozemské i mořských oblastí na 30 % rozlohy půdy/mořských oblastí EU.

V tomto ohledu je Zemědělský svaz připraven komunikovat úpravu cílů jak se zástupci EU institucí, tak formou vlastních připomínek v rámci konzultací.

Přes všechny snahy se svazu nepodařilo MZe přesvědčit k upuštění implementace rozšířeného DZES 7d na celou republiku, a přestože je dle našeho soudu úprava v rozporu s legislativou EU, tato změna nabyla platnosti, s účinností od roku 2021. Svaz se obrátil na Evropskou komisi (DG AGRI) s žádostí o posouzení právního stavu věci, ale v době uzávěrky tohoto Bulletinu jsme neobdrželi finální stanovisko EK. Jediná oficiální odpověď z Evropské komise zatím konstatuje, že záležitost je složitá k posouzení a je třeba více času k stanovení závěrů.

Ačkoliv došlo k úpravě nástroje pro efektivnější hlášení včelařům o aplikaci vybraných POR prostřednictvím emailu, stále se nám nepodařilo přimět MZe k metodickému výkladu, který by vyvázal zemědělce z povinnosti hlášení v případě, že včelař neuvedl do registru zvířat kontaktní email. Tuto záležitost opakovaně s pracovníky MZe otevíráme, avšak stále se v této věci přešlapuje na místě. S MZe jsme předjednali ukotvení této podmínky v následujícím novelizačním procesu. Pozměňovací návrh byl MZe zaslán.

Bohužel, i v letošním roce jsme byli nuceni se opět intenzivně zabývat otázkou kalamitního přemnožení hrabošů v řadě regionů ČR, jelikož liknavost zaujmout efektivní roz-

hodnutí obou resortů – jak MZe, tak MŽP pokračovalo i na přelomu roku. V tomto ohledu jsme se nadále snažili širou působit v mediálním prostoru (sociální sítě, tiskoviny, televize, rozhlas, setkávání s žurnalisty), ale rovněž jsme se účastnili mnoha jednání se zainteresovanými institucemi státní správy a dozoru. Výsledkem tohoto snažení svazu bylo únorové vydání nařízení ÚKZÚZ, které však přišlo příliš pozdě a z procesního pohledu nepřináší kýžené urychlení řešení krizové situace. V tomto ohledu bychom rovněž chtěli iniciovat změny v rostlinolékařském zákoně a také v zákoně o ochraně přírody a krajiny.

Dne 30. 1. 2020 proběhlo na MZe diskusní setkání k návrhu upravených podmínek nitrátové směrnice. Svaz požadoval následující úpravy:

- Vyčlenit z povinnosti zajistit 6měsíční skladovací kapacity pro statková hnojiva ty subjekty, jejichž pozemky jsou v ZOD jen minoritně zastoupeny (např. do 10 % z celkové z.p. podniku je v ZOD)
- Prodloužit pro subjekty bez orné půdy dobu skladování tuhých statkových hnojiv na zimovištích pastvin z 12 měsíců na 18.
- Zmírnit zákaz pěstování kukuřice v ZOD na stejném místě více než 2 roky po sobě jen na promyvných/lehkých půdách
- U následných jarních plodin umožnit aplikaci hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem již od 20. 10. a nikoliv až od 1. 11., jak je nově navrženo (nyní od 1. 10.)

V návaznosti na využívání nových odrůd zvážít úpravu/zvýšení výnosových hladin u některých plodin. Z našich připomínek však byla akceptována jen cca polovina.

Vzhledem k tomu, že nároky na zohlednění témat životního prostředí v každodenní zemědělské praxi jsou stále větší, a zároveň lze předpokládat, že investice z PRV budou v budoucnu významně omezeny v důsledku krácení rozpočtu

PRV. ZS ČR pokračuje s MŽP ve vyjednávání o zohlednění některých typů investic (jejich podporu) v rámci Operačního programu ŽP. Vůle resortu životního prostředí podílet se na podporách směřujících do oblasti ochrany ŽP je však poměrně nízká. V tento okamžik se diskutuje podpora investice do skladovacích kapacit statkových hnojiv (omezení emisí), investice do půdoochranných technologií, investice na nákup nestátní zem. půdy pro účely budování krajinných prvků a prvků ÚSES a pilotní podpora investic do systémů precizního zemědělství.

V letošním roce se zemědělci dočkali výsledku novelizace balíčku daňové legislativy, kde byl zohledněn i náš požadavek na změnu daňového zatížení tzv. ostatních ploch (obvykle remízky a jiné krajinné prvky přispívající ke krajinné stabilitě). Tyto neproduktivní prvky jsou nyní zatíženy nižší daní z nemovitosti než pole, louky a trvalé kultury.

I v letošním roce se ve spolupráci s CZ BIOM věnujeme problematice obnovitelných zdrojů energie, a to jednak směrem k valorizaci podpor pro bioplynové stanice, ale také v souvislosti s možností rekalkulací návratnosti investic, které by mohli některé zemědělské zdroje OZE znevýhodňovat. Valorizace byla ze strany ERÚ odmítnuta, avšak novelizace zákona o podporovaných zdrojích obnovitelných energií teprve do legislativního procesu směřuje.

Svaz opakovaně apeloval proti nerovným podmínkám používání přípravků na ochranu rostlin v rámci EU teritoria a mimo něj. Zejména nedochází ruku v ruce k zamezení proudění potravin do EU z regionů, kde tak vysoké standardy ochrany nemají.

Nadále je členům poskytováno ad-hoc poradenství v oblasti životního prostředí a Cross Compliance, které je jednak zabezpečováno organizováním přednášek a seminářů, ale také formou řešení individuálních problémů a dotazů jednotlivých členů svazu.

Pracovníci z Ukrajiny a dalších zemí pro české zemědělství

Zemědělský svaz ČR je jedním z garantů v programu „Kvalifikovaný zaměstnanec“, který byl spuštěn 1. 9. 2019 a v programu „Mimořádné pracovní vízum“, který byl spuštěn 1.12.2019.

Program

Kvalifikovaný zaměstnanec

Program je realizován od 1. září 2019 na základě usnesení vlády ze dne 26. srpna 2019 č. 581 o programech schválených vládou za účelem dosažení ekonomického přínosu pro Českou republiku a vztahuje na zaměstnance z Ukrajiny, Mongolska, Srbska, Filipín, Indie, Běloruska, Moldavska, Černé hory a Kazachstánu.

Foto: Nikola Sedláková, Zemědělské družstvo Ločenice

Program je určen:

Na straně zaměstnanců pro nově najaté zahraniční pracovníky, kteří dle platného znění aktualizované Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO vykonávají činnost v hlavních třídách 4–8 (viz 1.1 CZ_ISCO_kody.pdf), např.:

- 61110 Pěstitelé zemědělských plodin
- 61120 Ovocnáři, vinaři, chmelaři a ostatní pěstitelé plodů rostoucích na stromech a keřích
- 61135 Zahradníci zelináři
- 61140 Pěstitelé smíšených plodin
- 61212 Chovatelé a ošetřovatelé prasat
- 61213 Chovatelé a ošetřovatelé skotu, koz a ovcí
- 61220 Chovatelé drůbeže
- 61300 Pěstitelé a chovatelé ve smíšeném hospodářství
- 83411 Traktoristé a obsluha zemědělských strojů
- a budou na území ČR vykonávat práci delší než 1 rok, ale nepřesahující 2 roky;

Na straně zaměstnavatelů pro subjekty:

- působící alespoň 2 roky v ČR;
- s vypořádanými závazky vůči státu (platba zdravotního a sociálního pojištění, daně);
- s řádně zveřejněnými účetními závěrkami;
- zaměstnávající alespoň 6 zaměstnanců ke dni podání žádosti;
- splňující podmínku 1,2násobku minimální zaručené mzdy na obsazované pracovní pozici.
- Do Programu je možné se hlásit pouze s konkrétním uchazečem o pracovní místo.

Držitel zaměstnanecké karty, který na území přicestoval na základě Programu, je oprávněn změnit zaměstnavatele před uplynutím doby, na kterou byla tato zaměstnanecká karta vydána, ale nejdříve po uplynutí 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty.

Zaměstnavatelé zařazení ke dni zahájení realizace Programu do projektu „Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství, potravinářství a lesnictví z Ukrajiny“ (Režim Zemědělec) jsou od tohoto dne považováni za zařazené do PROGRAMU KVALIFIKOVANÝ ZAMĚSTNANEC.

Rozhodnutí o zařazení zaměstnavatele do Programu má platnost po dobu 1 roku.

Program Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví

1. prosince 2019 začal fungovat nový nástroj pro získávání pracovníků do potravinářství, zemědělství a lesnictví z Ukrajiny.

V souvislosti s ukončením platnosti Projektu „Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství, potravinářství a lesnictví z Ukrajiny“ připravilo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem vnitra nový nástroj, který

umožní pokračovat v získávání pracovníků z Ukrajiny za podobných podmínek.

V letech 2018 a 2019 byl v gesci Ministerstva zemědělství realizován Projekt „Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství a potravinářství z Ukrajiny“ známý též pod zkráceným názvem Projekt „Zemědělec“ umožňující zkrácení procedur pro získávání ukrajinských pracovníků českými zemědělskými, potravinářskými a lesnickými firmami. V důsledku legislativních změn souvisejících s implementací novely zákona 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR byl uvedený Projekt k 1. září 2019 zrušen.

Pro zachování možnosti přijímat pracovníky z Ukrajiny do zemědělství, potravinářství a lesnictví připravilo Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Ministerstvem vnitra nový nástroj – mimořádné pracovní vízum.

Tento nástroj byl schválen vládou ČR dne 30. října 2019 formou nařízení vlády č. 291/1999 Sb. (viz příloha), jehož účinnost byla stanovena od 1. prosince 2019.

Pro provádění uvedeného nařízení vlády vypracovalo Ministerstvo zemědělství Program Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví, který stanovuje postupy při přijímání žádostí, přičemž při jeho přípravě dbalo Ministerstvo zemědělství na to, aby se tyto postupy téměř nelišily od dříve fungujícího a již ukončeného Projektu.

Nejvýznamnější změny, které představuje nová realizace žádostí o Mimořádná pracovní víza, jsou:

- Odlišná charakteristika zaměstnavatelů, majících možnost se do programu zapojit – nyní podle CZ-NACE (viz text nařízení vlády)
- Detailnější vymezení pracovních pozic žadatele – nyní podle CZ-ISCO (viz text nařízení vlády)
- Délka pobytového titulu – max. 1 rok (nedá se prodloužit, lze žádat opakovaně)
- Časově omezená platnost projektu (do 31. prosince 2022)
- Byla zrušena podmínka zaměstnání min. 3 osob v období 2 let před podáním žádosti
- V případě hromadné žádosti musí zaměstnavatel doložit i vyjádření zastupitelstva obce a projednat svůj záměr se zástupci zaměstnanců

Garanti projektu, přes které lze podávat žádosti:

Agrární komora ČR, Potravinářská komora ČR, Zemědělský svaz ČR, Lesnicko-dřevařská komora ČR, Asociace soukromého zemědělství ČR.

Zemědělství žije! pro laickou veřejnost

Projekt **Zemědělství žije!** vznikl na sklonku roku 2012. Jeho cílem je informovat laickou veřejnost a děti o nezbytnosti zemědělského oboru, odbourávat mýty a v neposlední řadě také vzbudit zájem o studium zemědělských oborů a následnou práci v agrárním sektoru.

Za sedm let projektu se podařilo oslovit na zajímavých zemědělských výstavách a akcích, ale také na základních školách či v podobě soutěží a jiných aktivit, kterým se projekt věnuje, více než 400 tisíc návštěvníků, z nichž bylo 150 tisíc dětí.

Dny českého zemědělství

Nejoblíbenější aktivitou jsou dny otevřených dveří v zemědělských podnicích, na farmách a školních statcích. Pod názvem Dny českého zemědělství totiž nejlépe ukazují skutečný obraz hospodaření a péče o zvířata. Komentované prohlídky stájí, zemědělské techniky, ale i celého areálu společně s naučnými aktivitami vzniklými v rámci projektu jsou jedinečným nástrojem v boji proti mýtům a předsudkům, jež na veřejnosti stále častěji kolují. Letošní Dny českého zemědělství byly přesunuty na podzimní termín 25. září až 3. října.

Zemědělské výstavy

Tradicí se již stala účast naučného stánku na významných zemědělských akcích a výstavách. Naučný stánek přibližuje veřejnosti základy znalostí o zemědělství v podobě poznávaček, ukázek a naučné stezky. Zábavnou atrakcí pro nejmenší je model farmy se stroji a zvířaty, dospělí si zase přijdou na své při dojení makety krávy. Ve spolupráci s chovatelskými svazy a dalšími společnostmi se v rámci větších výstav daří rozšířit naučný stánek a vytvořit tak bohatou expozici o zemědělství, či další zajímavé aktivity.

Besedy na základních školách

Besedy na základních školách jsou určeny pro žáky 2. až 9. tříd a přináší ucelený přehled o nezbytnosti zemědělského oboru ve vztahu k péči o krajinu a hospodářská zvířata. V rámci dvouhodinového programu se děti dozvídají důležité informace o zemědělství formou prezentace a následně i pomocí ukázek a soutěží v poznávání. Besedy jsou na školách velmi oblíbené. Za pět let jsme navštívili 113 základních škol, kde se v rámci 273 besed se zemědělstvím seznámilo více než 7500 dětí.

Agroenvironmentální kroužky

Agroenvironmentální kroužky pro žáky základních škol se v současnosti konají v šesti společnostech a školách a jsou vázané nejen na teorii, ale i na praktickou ukázkou. Děti tak mají možnost nejen se dozvědět zajímavosti z oboru, ale

také se s nimi seznámit na vlastní kůži díky exkurzím do podniků, kde mohou zažít skutečné zemědělství.

Regionální a národní jízda zručnosti

Od roku 2017 se obnovila celorepubliková jízda zručnosti traktorem s vlekem, která je soutěží nejlepších studentů z regionů. Zemědělský svaz v rámci projektu převzal záštitu nad osmi regionálními koly a realizuje národní finále, které se koná vždy na škole loňského vítěze. Letos se Mistrovství republiky – jízda zručnosti jede 16. října v Poděbradech. Od loňského roku mají vítězství jisté i dámy, pro něž jsme nachystali samostatnou dámskou jízdu. Ve finále se tak utká 23 chlapců a 7 dívek.

Přednášky

Součástí projektu jsou také přednášky pro studenty středních zemědělských škol, které přibližují moderní zemědělství a podněcují větší zájem o práci v oboru. V rámci výstav realizujeme také přednášky pro veřejnost, jejichž cílem je osvětlit dezinformace, které na veřejnosti kolují, a přiblížit práci v zemědělství jako nezbytnou pro přežití člověka.

Foto: Pavlína Havlová, ZSČR

Foto: Vladimír Pícha, ZSČR

Osvětová videa

Obsahem videí, která jsme v průběhu několika let natočili, jsou jednak témata, o nichž koluje nejvíce mýtů. Těchto videí vzniklo deset a témata jsou nejen chov hospodářských zvířat, péče o krajinu, ale i samotný význam zemědělství. Osvětová videa mapující sled prací v chovu hospodářských zvířat a pěstování plodin mají na youtube za tři roky 175 tisíc shlédnutí. V tomto roce jsme zahájili natáčení další série videí s názvem Přesvědčte se na vlastní oči, ve kterých se zaměřujeme na konkrétní mýty a omyly panující o chovu hospodářských zvířat.

Naučné materiály

V rámci projektu jsme také vydali naučné materiály

Regionální působení ZSČR

Součástí Zemědělského svazu je samosprávná struktura, tvořena základními organizačními jednotkami, tzv. územními organizacemi. Zemědělský svaz sdružuje 46 územních organizací, rozmístěných v 57 okresech a v 12 krajích po celém území ČR. Územní organizace mají odvozenou právní subjektivitu a jsou tvořeny členy – zemědělskými podniky majícími převážně místo podnikání ve stejném okrese. Nejvyšším orgánem územní organizace je valná hromada, které se účastní všichni členové územní organizace, a do svého čela si volí předsedu a místopředsedu územní organizace. Výkonnou a organizační složkou je valnou hromadou pověřený ředitel (tajemník) územní organizace.

Jedním z hlavních cílů činnosti Zemědělského svazu je napomáhat rozvíjení podnikání svých členů a přispívat k zvyšování jejich konkurenceschopnosti, aby byli schopni plnit ve venkovském prostoru funkce produkční, environmentální i sociální.

Účelem územních organizací je na lokální úrovni obhajovat a prosazovat zájmy svých členů v souladu s celkovou strategií ZS ČR a v koordinaci se svazovou kanceláří ZS ČR (regionálním manažerem) realizovat efektivní a rychlý přenos informací od a ke členům svazu a v neposlední řadě pečovat o členskou základnu, zjišťovat a případně uspokojovat jejich potřeby.

Proto je i hlavním zájmem, úkolem a cílem každého ředitele (tajemníka) územní organizace zajišťování potřebného servisu pro své členy, organizování vzdělávacích programů a poradenství, poskytování zajímavých výhod vycházejících z široké nabídky rozličných služeb, zaměřené především na ulehčení práce a finanční úspory členských zemědělských podniků.

Tyto činnosti pro vlastní členy organizuje a zajišťuje ředitel (tajemník) územní organizace v součinnosti s regionálním manažerem, který metodicky pomáhá územním organizacím

pro laickou veřejnost, ale i pro využití na středních zemědělských školách. Mezi ty nejvýznamnější patří čtyřdílná sada školních sešitů o zemědělství určená především pro základní školy. Dále jsou to brožury Poznáváme zemědělství, které odkazují na práci na poli a ve stáji. Svou oblibu si našly napříč všemi skupinami. Vydali jsme také pexesa pro nejmenší či zemědělské záložky. Dále jsou to poznávací karty se zvířaty, stroji a plodinami, plakát Cesty zemědělských produktů či postery Mýty o zemědělství. Všechny materiály jsou ke stažení v odkazu na našich webových stránkách www.zemedelstvize.cz či www.zazizzemedelstvi.cz, kde se dozvíte o aktivitách projektu i o zemědělství více.

především v oblastech zajišťování informačního servisu, funkčnosti toku informací, v pravidelné komunikaci, sjednocení priorit a v koordinaci spoluúčasti územních organizací na plnění jednotlivých úkolů (projektů), centrálně zadávaných v zájmu celé organizace.

Všechny společné projekty, na jejichž plnění se aktivně účastní územní organizace, vycházejí z potřeby dosažení vytýčených cílů stanovených v materiálu nazvaném „Strategie rozvoje ZS“. Hlavním cílem tohoto materiálu je zkvalitnění fungování celé struktury ZS a v konečném důsledku spokojenost všech členů ZS ČR.

Z jinak velice bohaté, pestré a mnohotvárné činnosti ředitelů (tajemníků) územních organizací bych rád zmínil především nabídku služeb, které se za poslední dobu v praxi osvědčily, staly se klíčovými a které členové ZS dnes úspěšně využívají ku prospěchu svého podnikání.

Služby jsou pro členy ZS ve velké většině bezplatné a jsou využívány každoročně zvyšujícím se počtem členů. Velkou zásluhu na využívání těchto služeb členy pak mají především ředitelé (tajemníci) územních organizací.

Mimo tuto významnou oblast činnosti územních organizací

Foto: Vladimír Pícha, ZSČR

zajišťují ředitelé (tajemníci) územních organizací pro své členy veškerou vnitrosvazovou agendu, jako je např. zabezpečení a organizaci pravidelných zasedání svazových orgánů, neformálních setkávání členů, navštěvování jednotlivých členských podniků za účelem vzájemné výměny zkušeností,

případně osobních návštěv při zjišťování konkrétních potřeb jednotlivých členů. V mnoha případech pak ředitelé (tajemníci) územních organizací fungují i jako účetní, tudíž se starají i o veškerou finanční, resp. účetní agendu příslušné územní organizace.

Sdružení mladých manažerů

Od roku 2005 existuje v rámci struktury Zemědělského svazu ČR Sdružení mladých manažerů (SMM). Smyslem a záměrem tohoto sdružení je vyhledávat mladé lidi a organizovat jejich setkávání za účelem výměny jejich zkušeností z řídicí a odborné činnosti. Hlavním cílem je také poskytování nových informací potřebné pro jejich práci v zemědělství.

Pro mladé manažery jsou organizována různá setkání a exkurze, kde mohou získat či vyměnit své zkušenosti. Dále jsou realizovány vzdělávací a další akce podporující získávání a zprostředkování manažerských znalostí a kontaktů v rámci zemědělství a navazujících oborů. V minulém roce měli mladí manažeři možnost navštívit Itálii. Na programu byly jak exkurze místních zemědělských farem, tak i návštěva známých míst v oblasti Toskánska. Členové sdružení s aktivní znalostí cizích jazyků se mohou účastnit jednání pracovních skupin COPA/COGECA a Evropské komise buď jako zástupci nevládních organizací z České republiky, nebo jako přísedící.

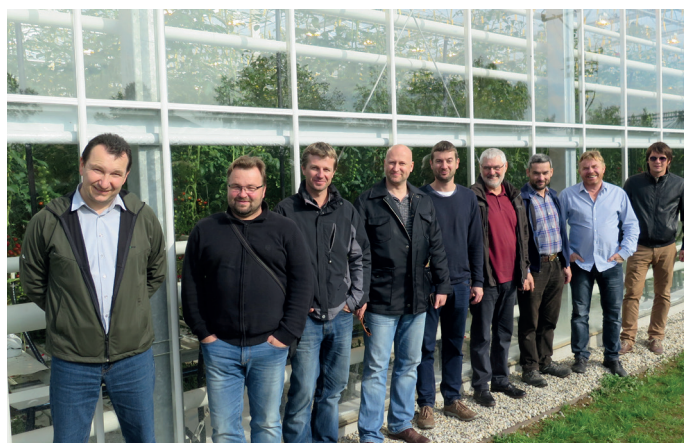

Foto: Nikola Sedláková, Zemědělské družstvo Ločenice

Pokud byste se rádi účastnili podobných akcí, můžete se přihlásit i Vy do Sdružení mladých manažerů ZS ČR. Členy sdružení se mohou stát vedoucí pracovníci ve věku do 45 let se zájmem o zemědělství a řízení zemědělského provozu.

Získejte ZDARMA na měsíc zkušební členství

Zemědělský svaz ČR nabízí zkušební členství na 1 měsíc, a to zcela zdarma.

Členem svazu může být každá fyzická nebo právnická osoba – zaměstnavatel podnikající v oblasti zemědělské výroby na území České republiky. Členem svazu může být fyzická osoba, která vykonává činnost ve prospěch zemědělství nebo venkova.

Výhody zkušební verze členství:

- **Týdenní pošta** – během celého měsíce budete získávat týdenní poštu ZS ČR. Ta je rozepisována každý pátek a obsahuje ucelené zprávy s aktuálními informacemi z oblasti legislativy, dotací, cenových analýz a statistik, ale i politiky, ekonomiky apod.
- **Právní poradna** – ve zkušební verzi členství se můžete podívat na přehled dotazů od našich členů, které byly už zodpovězeny našimi právníky. Databáze obsahuje přes 850 zodpovězených právních dotazů, které se týkají např. nájemních a pachtovních vztahů, stanov družstva, vlastnictví a spoluvlastnictví, předkupního práva, promlčení apod.
- **Aktuální informace ke komoditám, cenám a statistikám** – komoditní informace, vč. cenových a statistických přehledů vytvářených ZS ČR a dalšími organizacemi.
- **Nabídka a poptávka pracovních míst** – Členové svazu mají možnost zdarma nabízet/poptávat pracovní místa prostřednictvím našich webových stránek (sekce Kariéra) a týdenní pošty ZS ČR.
- **Zahraniční informace** – přehled aktuálních informací ze zahraničí, aktuální překlad zpravodajství Agrafacts.

Bližší informace naleznete zde:
<http://www.zscr.cz/ZkusebniClenstvi>

Služby a servis pro členy

Co Vám přinese členství ve svazu?

- **Lobbing** – vůči státním orgánům ve prospěch zemědělců.
- **Informační servis** – členové svazu týdně dostávají ucelené zprávy s aktuálními informacemi z oblasti legislativy, dotací, cenových analýz a statistik, ale případně i politiky, ekonomiky apod.
- **Právní poradenství** – členové svazu mají možnost se v právních otázkách bezplatně obrátit na právní oddělení svazu.
- Zabezpečování zprostředkovatelské činnosti mezi dodavateli vstupů a členy svazu za účelem snížení nákladů na zemědělskou produkci – členové svazu mají z hlediska členství nárok na slevy a výhodnější podmínky u některých dodavatelů.
- **Pořádání seminářů a školení** – svaz včetně svých územních organizací organizuje pro členy semináře a školení s cílem zvyšovat úroveň managementu a zaměstnanců členů svazu.
- Pomoc členům svazu řešit **bezpečnost a ochranu zdraví** při práci, pracovní režimy a další úkoly vyplývající ze zákoníku práce a dalších právních předpisů.
- **Poradenství v oblasti životního prostředí** – členové se mohou na svaz obracet s žádostí o informace a rady v oblasti životního prostředí, které jsou ad-hoc řešeny.
- **Organizace zahraničních a poznávacích zájezdů** – svaz i jeho územní organizace organizují zahraniční zájezdy pro členy svazu a jejich zaměstnance.
- **Uzavírání kolektivní smlouvy vyššího stupně** – svaz každoročně uzavírá kolektivní smlouvu vyššího stupně s odbory. Ta je následně rozšiřována na všechny zemědělské podniky v ČR. Svaz se snaží v této roli tlumit a zrealizovat požadavky odborů především v oblasti nárůstu mezd.
- **Příprava mladých lidí pro manažerské pozice** – svaz prostřednictvím Sdružení mladých manažerů organizuje setkání, školení, semináře, zahraniční cesty a výměnu zkušeností pro mladé pracovníky členských podniků svazu a připravuje je tak na manažerské a řídicí pozice.
- **Připomínkování legislativy** a snaha o snižování byrokracie a administrativy – svaz pravidelně informuje členy svazu o připravovaných změnách legislativy s možností se k uvedeným návrhům vyjádřit.
- **Režimy ekonomické migrace** – svaz je jedním z garantů v programech ekonomické migrace ze států mimo EU (Ukrajina, Bělorusko, Černá Hora, Srbsko, Filipíny, atd.).
- Pomoc členům při **vyhledávání nových zaměstnanců** – svaz nabízí výhodnější inzerci práce pro členy a zveřejňuje poptávku členů po nových zaměstnancích na svých webových stránkách.
- **Legislativní infoservis** (o aktuálních změnách) – svaz prostřednictvím pravidelné pošty zasílá v příloze svým členům měsíční přehled veškerých právních předpisů, které byly v daném kalendářním měsíci zveřejněny ve sbírce zákonů (včetně internetových odkazů k jejich znění).
- **Školení IT dovedností** – pro členy může být uspořádáno školení užívání internetu, MS Office (Word, Excell, PowerPoint, Outlook).

Kdo se může stát členem Zemědělského svazu ČR?

Členem svazu může být každá fyzická nebo právnická osoba – zaměstnavatel, podnikající v oblasti zemědělské výroby na území České republiky. Členem svazu může být fyzická osoba, která vykonává činnost ve prospěch zemědělství nebo venkova.

Bližší informace naleznete:

<http://www.zscr.cz>

BULLETIN

2020

of the Agricultural Association
of the Czech Republic

**Zemědělský svaz
České republiky**

Institut vzdělávání
v zemědělství o.p.s.

Česká technologická
platforma pro zemědělství

Zemědělství žije!

Together we are stronger

Foreword

This year, all other activities were overshadowed by the coronavirus pandemic. It is still early for the overall assessment of its impacts as the pandemic is still going on, however, it is already clear that the pandemic will have an impact on the whole society and the agriculture sector is no exception. From the very beginning we provided to our Members as well as the farmers with substantial support regarding adopted measures, and our legal department – apart of its regular agenda – participated in the hundred of consultations to provide advisory services not only to our Members. We had been even developing crisis scenarios on how to proceed in case of a coronavirus outbreak on the farm or how to proceed in case of the need to quarantine some of the workers. The general guidelines were not - and are not - applicable to the agriculture sector and the hygiene experts cannot know all the pitfalls of the epidemiological measures. Measures adopted with the aim to protect against the newly discovered type of virus continue to be in place and it is clear that the virus will remain with us for a long time. We must learn to live with it, just as we have learned to live with other viruses. I can promise that we will continue to provide the services and support that many farmers had been provided and were appreciating in the spring period. As a consequence of the current situation, our other activities which keep on continue, are somewhat ingrained. The most important thing that will affect the Czech and European agriculture for many years to come, is the common agricultural policy. In addition to rather complicated discussions on the proposals from the last year, a new EU strategy called the Green Deal was added. Part of the Green Deal is also a strategy for agriculture - Farm2Fork and a strategy for diversity. In these documents, the Commission has set ambitious targets for greenhouse gas emissions and environmental protection in general. Unfortunately, these targets were set without a realistic assessment of the impact of their implementation and their financial demands. Without this assessment, it is very difficult to commit to their implementation, especially in the light of the current coronavirus pandemic, which will have a huge impact also on the economies of the Member States. If these agriculture targets were adopted solely on the basis of political interest, without an expert consideration and regardless of the farmers' views, I fear that Europe could become dependent on the imports of food from countries, where they do not care too much about an environmental protection. Ultimately, these measures would negatively affect both farmers as well as consumers, but also an environment as such. A big task not only for our organization is to improve the image of agriculture within the public. The "Agriculture Lives!" project has been operating for several years now, focusing primarily on raising the awareness among young people. However, the situation shows that the problem is much deeper. That is why we are negotiating with other non-governmental organizations for a better coordination and cooperation in the field of education. It should be stressed out, that the pressure from various groups on farmers is enormous. It is often an organized effort of small groups with sufficient financial resources, which work mainly with evoked emotions without knowledge of agriculture. We continue in our efforts to develop and improve the actual activities of our Union. We are newly providing services in the field of human resources and we also dedicate our efforts to supporting and introducing new technologies; with the Czech Technology Platform for Agriculture offering a great deal of work. A difficult time comes for our educational activities, where the restrictions adopted to prevent the spread of the coronavirus lead to a reduction in educational activities. On the positive side, our work is being appreciated by more and more farmers. Not only we manage to increase number of the Union Members and the acreage managed by them, but we are also often approached by the non-Members who express their appreciation for our work. There is also an increasing number of the non-Members that use some of our services. In conclusion, I would like to thank everyone who dedicate their life to the agriculture. I'm confident that by the joint efforts, we will succeed in moving our trade Union as well as the agriculture sector in general to a higher level and that we will succeed in coping with the current challenging situation.

Ing. Martin Pýcha, Chairman of the Agricultural Association of the Czech Republic

Bulletin of the Agricultural Association of the Czech republic

Compose Agricultural Association of the Czech republic

Hybernská 38, Praha 1, 110 00

Tel.: +420 226 211 000

e-mail: info@zscr.cz

[WWW.ZSCR.CZ](http://www.zscr.cz)

Agriculture in the Czech republic

Business structure in agriculture of the Czech Republic

	Number of enterprises	Cultivated agricultural soil		Average acreage (in ha) of agricultural soil
		ha	%	
Total legal entities	5 103	2 452 029	69,4	509,4
of which: -agri. collectives	519	648 613	18,4	1 259,4
-LTDs/LLCs	3 431	903 217	25,6	279,2
-joint stock companies	744	852 151	24,1	1 222,6
Total natural persons	43 369	1 081 796	30,6	25,9
of which: agricultural entrepreneurs fulfilling the conditions prescribed by the Agriculture Act	25 439	973 867	27,6	39,4
TOTAL	48 472	3 533 825	100,0	75,9

Source: Green Report of Czech Ministry of Agriculture (IAEI on the basis of data from the agricultural register of the CZSO).

Board of Agricultural Association of the Czech Republic (to 2022)

Ing. Miroslav Blažek	South Bohemia region	Territorial organisation Tábor	Member
Zdeněk Burda	Pardubice region	Association of Young Managers of AACR	Member
Ing. Václav Hauser	Plzeň region	Territorial organisation Domažlice	Member
Ing. Luděk Homoláč Ph.D.	Hradec Králové region	Territorial organisation Hradec Králové	Member
Ing. Pavel Jiran	Liberec region	Territorial organisation Česká Lípa	Member
Ing. Tomáš Jonáš	Ústí nad Labem region	Territorial organisation Louny - Žatec	Member
Ing. Martin Lev	Liberec region	Territorial organisation Semily	Vice-Chairman
Ing. Václav Majkus	Moravskoslezský region	Territorial organisation Nový Jičín	Member
Ing. Martin Moulis	Zlín region	Territorial organisation Uherské Hradiště	Member
Ing. Svatopluk Müller	South Moravia region	Territorial organisation Hodonín	Vice-chairman
Ing. Pavel Navrátil	Central Bohemia region	Territorial org. Benešov and Prague-west	Member
Ing. Rostislav Ovad	Olomouc region	Territorial organisation Přerov	Member
Ing. Martin Pýcha	Prague	Association of Young Managers of AACR	Chairman
Ing. Vít Šimon Ph.D.	Vysočina region	Territorial organisation Havlíčkův Brod	Member
Ing. Jaroslav Vaňous	Pardubice region	Territorial organisation Ústí nad Orlicí	1. Vice-Chairman

Structure of the AA CR

Source: Internal documents of the Agricultural Association of the Czech Republic.

Number of members of AS Czech Republic	1002
Of which: - agricultural cooperatives	340
- joint-stock companies	295
- limited liability companies	165
- other members (market coope ratives, CTPP etc.)	202

Source: Internal documents of the Agricultural Association of the Czech Republic.

Business structure in agriculture in the Czech Republic on arable land

	Cultivated arable land		Average area of arable land
	ha	%	
Total legal entities	1 855 095	74,6	385,4
Total natural persons	632 016	25,4	15,1
TOTAL	2 487 111	100,0	53,4

Source: Green Report of the Ministry of Agriculture of the Czech Republic (ÚZEI based on data from the CZSO Agricultural Register).

Size structure of agricultural enterprises in the Czech Republic

	Enterprises of natural persons				Enterprises of legal persons			
	quantity	v %	ha	v %	quantity	v %	ha	v %
up to 5 ha	22 148	53,1	38 405	3,6	781	16,2	1 868	0,1
5-10	5 440	13,0	38 645	3,6	393	8,2	2 797	0,1
10-50	9 166	22,0	207513	19,2	825	17,1	19 571	0,8
50-100	2 497	6,0	176628	16,3	321	6,7	23 220	0,9
100-500	2 252	5,4	429970	39,7	994	20,6	279693	11,4
500-1000	193	0,5	131191	12,1	656	13,6	480215	19,6
1000-2000	37	0,1	43 884	4,1	574	11,9	813468	33,2
2000 ha and more	6	0,0	15 559	1,4	270	5,6	831197	33,9

Source: Green Report of the Ministry of Agriculture of the Czech Republic.

Structure of employment in agriculture in the Czech Republic

	Enterprises of natural persons		Enterprises of legal persons	
	number of employees	%	number of employees	%
2015	25 200	25,0	75 700	75,0
2016	25 200	25,1	75 000	74,9
2017	25 200	25,2	74 800	74,8
2018	25 400	25,3	74 800	74,7
2019	25 200	25,4	73 800	74,6

Source: Green Report of the Ministry of Agriculture of the Czech Republic.

Structure of livestock by legal forms of enterprise in %

	Cattle		Pigs	Poultry
	total	of which: dairy cows		
Total legal entities	75,3	90,9	94,6	93,5
Total natural persons	24,7	9,1	5,4	6,5

Source: Green Report of the Ministry of Agriculture of the Czech Republic.

Agrarian foreign trade of the Czech Republic

We are witnessing that EU leaders want greater and faster consideration of environmental protection with an emphasis on climate protection in all respects. Among the big supporters are the Green political parties in the spectrum of the member states of the union, including the strong Green faction in the European Parliament. EU agriculture and the CAP will also have to adapt to this and contribute to climate precautions, as required by the Green Deal.

It is paradoxical - on the one hand, we want to reduce the carbon footprint, but on the other hand, with increasing imports from abroad, we are increasing the carbon footprint / environmental pollution due to excessive traffic. Worldwide, the total share of transportation in greenhouse gas / carbon footprint pollution is reported to be around 25%. Road transport has the main share in this, followed by air transport and others. For a better understanding: In the Czech Republic and Slovakia, there are expert estimates, according to which food is delivered to both nations in around 300-800 trucks per day. There is a study of 50 experts from 30 countries, in which it is recommended to limit the use of refrigeration technologies in the first place due to the environmental effects, including the transport of food, which usually requires refrigeration. In this context, we ask - does so much food in the Union really have to be transported from one country to another?

The balance of agrarian foreign trade is a concentrated

indicator of the state of agriculture and agribusiness: Years ago, the Czech Republic was not a major agricultural importer and a large part of temperate climate grown commodities were produced here. But this is no longer the case and the goods are being brought here from abroad. Twenty years ago, the negative balance of agrarian foreign trade was up to -20 billion CZK. But then came the turning point and the increase in the balance to the current double level exceeding -40 billion CZK. The average negative agricultural balance for the past twenty years until 2016 was minus 25 billion CZK / year. The negative agrarian balance from the Czech Republic's foreign trade in 2017 exceeded minus 32 billion CZK, and minus 41 billion CZK in 2018. And in 2019 a record minus 47 billion CZK. It can be stated that in recent years the Czech and Slovak negative agricultural balance has exceeded the level of minus 40 billion CZK (and it will probably be so this year as well). The main cause of the high negative balance is still the same: We are importing more and more of the commodities which we are able to produce here. In other words, we export raw materials and import labor and become a bigger and bigger market. More than half of the negative agrarian balance in the Czech Republic is made up of a high negative balance for meat. In the long run, the absolute negative balance of all agricultural commodity groups remains the highest for this commodity. However, this is in complete opposite to the development levels in the EU,

Structure of employment in agriculture in the Czech Republic

	1926	1989	2004	2010	2019	2020	2020/1989 in %
Cattle total	3,451	3,480	1,428	1,349	1,418	1,404	40
Of this: Cows	1,730	1,248	573	551	590	586	47
Of which: Dairy cows	.	.	437	383	364	360	Approx. 29
KBTM *)	.	.	136	168	226	226	
Pigs total	1,831	4,685	3,127	1,909	1,554	1,499	32
Of this: sow	197	312	251	133	91	88	28

Source: CZSO livestock inventories. Selected data comes from historical overviews of the Office and are even in the pre-war period only for the Czech Republic.

*) KBTM = non-dairy cows; the conditions began to be monitored only in connection with the admission of the Czech Republic to the EU; earlier data does not exist.

where the foreign trade balance in meat is positive. This also applies to the overall agricultural balance: Previously, the union's agricultural balance was negative, but then the EU as a whole achieved a turnaround and keeps going into ever higher positive numbers.

In the long run, two commodities alternate in the first and second place in the order of sales of agricultural enterprises in the Czech Republic: grain and milk. Together, they provide more than half of all sales. Milk and grain prices therefore have a significant impact on the success of the entire agricultural business. The decisive commodities of

plant origin in our agriculture are potatoes and sugar beet. So far, sugar beet has occupied the third place on average in the sales of agricultural holdings from crop production, and potatoes the fourth place (after grain, rape and sugar beet). The fact is that the monetization of sugar beet and potatoes in our country has deteriorated significantly over the past few decades (in the long run below the level of costs incurred) and this is one of the main reasons why farmers have had to limit their cultivation. According to the CZSO, the areas of sugar beet in our country fell to about 50 % and potatoes to 20 % of the original state from 1990.

International relations of the AACR

The Agricultural Union of the Czech Republic, as a member of COPA / COGECA and a promoter of agricultural cooperatives in the Czech Republic, actively participates in defending the interests of Czech farmers in the process of creating European legislation, strategies and individual policies (including the CAP). As part of its involvement in the COPA / COGECA working groups, it helps to formulate systemic solutions for key areas of agricultural business and related sectors.

Following the work of the union's representatives (chairman Ing. Martin Pýcha and director Ing. Jan Ulrich) in the above-mentioned working groups C / C, the AU of the Czech Republic regularly participates in meetings of the so-called civil dialogue groups at the European Commission, whereby they can apply their views directly on the premises of the European Union executive. The union has members of these groups in both the most important areas of the CAP - ie. in the rural development group and in the group for the common agricultural policy (incl. direct payments). Director of the association Ing. Ulrich is then a member of the COPA / COGECA working group on agriculture and the environment.

The Agricultural Union of the Czech Republic is also a member of the International Cooperative Union (ICA). We are particularly active in its European section - European Cooperatives. European cooperatives represent a membership base of almost 125 million and over 160,000 cooperatives. The AU of the Czech Republic actively participates in the support of activities and active development of cooperatives, especially in improving their position within the food chain.

The Union is also associated with the think-tank organization FARM EUROPE, which also promotes the interests of agricultural entrepreneurs in the EU, but has a more subtle structure compared to COPA / COGECA and can therefore communicate topics that are more difficult to pass through the COPA / COGECA bodies by consensus. Depending on needs and requirements, we also contribute to topics discussed within the International Labor Organization (ILO).

The Agricultural Association of the Czech Republic is also a member of the International Co-operative Alliance (ICA). We work particularly actively in its European section - European cooperatives. European cooperatives have a base of nearly 125 million members and more than 160,000 cooperative businesses. The Agricultural Association of the Czech Republic actively participates in support of activities and the active development of cooperatives, in particular in the improvement of their status in the food chain.

The Association is also a member of the FARM EUROPE organisation, which promotes the interests of agricultural entrepreneurs in the EU, but has a more subtle structure as compared to the traditional COPA COGECA and can therefore communicate topics that are more difficult to pass through COPA COGECA by consensus.

We also contribute to the topics discussed within the International Labour Organization (ILO), as required and if necessary.

Photo: Vladimír Schreier, S-Profit Agro s.r.o Jindřichov

Legal and employee matters

The operation of the Agricultural Association of the Czech Republic in a very wide area of law - concerning agriculture and the interests of the members of the association is always one of the valued priorities of its activities. It includes both active participation in legislative processes, often including its own legislative initiative, as well as ensuring a common legal agenda, especially in relation to the membership base and the union's bodies.

This includes in particular the widely used legal advice, interpretation of the law and its application in the practice of agricultural enterprises, but also by organizing and participating in a number of educational and awareness-raising events, meetings of union bodies in individual regions, etc. in terms of legislative activities. The most important employer organization of the ministry makes the most of its membership in the RHSD, KZPS and its representation in various bodies - such as the Government Council for Health and Safety, Monitoring Committees of the ministry and working commissions of state and non-governmental institutions. Very often, the union uses effective cooperation with the bodies of the Parliament of the Czech Republic as well as individual deputies and senators in this area of its activities. The results in the area of cooperative issues are also brought about by joint work with the Cooperative Association of the Czech Republic, of which the union is a long-term member.

For the past period, ie the period of the second half of 2019 and the first half of 2020, at least a few specific examples can be mentioned in terms of legislative activities.

The problem of selling agricultural land

This problem - speculative sale of agricultural land as a consequence of the complete absence of legal regulation of dispositions of agricultural land on a private level, has been a long term interest of the union, which proposed two of its own bills in order to solve it. All activities of the union and developments in this matter, ie their practical results, are mentioned every year in this Bulletin. In the second half of last year, at least a partial solution was realistically drawn through the so-called notification obligation of the landowner regarding the intention to sell the land in the form of an amendment to the Agriculture Act. Unfortunately, considering the efforts to speed up the approval of the amendment, this notification obligation has been deleted from the proposal. So far, this fundamental problem has not been pushed even by a millimeter - however, the union will continue to develop activities in this sense going forward.

Labour Code

A very problematic and often conflicting topic. Complex and

long-lasting debates and several unsuccessful attempts to amend this basic labor law have been mentioned in the last two Bulletins. The main problem here was the persistent disagreement within the tripartite, especially in terms of the content of the intended amendment. Finally, the officially concluded written agreements of all parties involved, ie the government coalition and its social partners, made a major contribution to resolving all content issues and, in the final stage, to approving the amendment to the Labor Code. The law was approved by the Chamber of Deputies at the end of May 2020 and by the Senate in June. However, due to the need for a consensus of the whole tripartite, the approved amendment is significantly poorer in terms of content than originally intended. It includes the mandatory transposition of the EP and Council Directive (EU), concerning the issue of posting of workers in relation to employment agencies and working conditions and remuneration of the user. In addition, the draft amendment includes the legislative regulation of taxatively agreed institutes of labor law - newly the so-called shared job, transfer of rights and obligations, leave, delivery, prevention of occupational accidents, compensation for damage to health and confirmation of employment.

In this context and for the sake of completeness, it can be stated that there have been 4 more parliamentary proposals in the Chamber for a long time - partial mini-models of Labor Law, which are, however, irrelevant to agriculture - with the exception of the current proposal to extend the statutory leave from 4 to 5 weeks, on which the union has repeatedly issued a fundamental dissenting opinion.

Amendment to Act On significant market power

In February, the comment procedure of this amendment, submitted by the Ministry of Agriculture, was completed. In terms of content, it is basically a transposition of EU and Council Directive No. 20/633 of 17.4.2019. The proposal somewhat tightens and clarifies the current regulation -

Photo: Tereza Buzková, ZOD Brniště a.s.

for example, it clarifies the basic concepts, strengthens the weaker party, sets other prohibited practices, clarifies the position of the customer versus supplier, formulates the conditions of sale at discounts and regulates the competence of the Office. As part of the preparations and the comment procedure, the Association supported the draft amendment in principle. A certain problem in terms of settlement of comments remained the amount of turnover in relation to the concept of significant market power and the MIT's requirement for a broader concept of this regulation, ie its impact on relations between suppliers, between suppliers with significant market power and customers, etc. therefore, it is expected that these issues will be discussed within the draft's discussion in the Parliament of the Czech Republic. The union will continue to monitor the discussion of this proposal.

Amendment to Act On the protection of agricultural land

An amendment to the Act on the Protection of the Agricultural Land Fund, the purpose of which is a relatively significant increase in the protection of agricultural land, was also submitted to the Chamber of Deputies. The union informed about its content already in November 2019 - it is mainly a tightening of the conditions for the removal of agricultural land, the obligation to replace the removed land at least in the same area with reclaimed land, including land built up by unused or dilapidated buildings. The proposal also includes a tenfold increase in the coefficients of the withdrawal tariff in all protection classes. Given that the union has long criticized the alarming permanent loss of agricultural land, it logically supported the proposal in its opinion. This permanent decrease is the result of insufficient protection of Agricultural Land Fund, which is statistically proven by the submitters in the explanatory memorandum - for example, only for the years 2014 to 2018, the average number of approximately 18.5 ha of agriculture land decreased every day. It will be interesting to see how the legislators, who received it in

Photo: Stanislav Charous, Morava Pustiměř, družstvo

Photo: Jana Loukotková, ZS Sloveč

June last year, but have not yet discussed it, will respond to this problem. In its standpoint, the government expressed a neutral position.

Collective agreement of a higher degree

At the beginning of January (current year) (9.1.2020) succeeded in concluding the collective bargaining with the social partner of the union (OSPZV-ASO) and concluding a Collective Agreement of a higher degree for 2020 (with effect from 1. 1. 2020). Simultaneously with the signing of the contract, a joint application was submitted to the Ministry of Labor and Social Affairs to extend the binding force of this contract to all other entrepreneurs in agriculture, forestry and fisheries. As for the content of the collective agreement - as usual this time, the negotiations were very difficult and conflicting on remuneration issues. This problem was exacerbated by the overall societal wage situation (a significant increase in a number of sectors due to trade union pressure and MLSA support) and the fundamental contradiction in the tripartite minimum wage.

The negotiating position was to some extent made more difficult by the approach of the Czech-Moravian Association of Agricultural Entrepreneurs, which was relatively supportive in terms of increasing wage tariffs in negotiations with trade unions. After repeated difficult negotiations, a compromise was finally found - an overall increase in wage tariffs within 12 tariff levels, on average 6 %. It should be noted here that as a result of the government's decision to increase the minimum wage to CZK 14,600, the 1st tariff level was automatically increased by 9.4 % and at the same time there was a logical increase in the 2nd and 3rd tariff level (by 7.9 % and 7 %).

Under the given circumstances, this compromise is an expression of a possible solution and, according to the signals so far, it is acceptable for the membership base. Currently, the situation has become somewhat complicated regarding the extension of the binding nature of our collective agreement to all other business entities in agriculture,

forestry and fisheries - the MLSA requires our social partner to prove compliance with some necessary legal formalities, which has not yet happened.

Legal advisory service

As mentioned in the introduction, it has long been an integral and daily part of the union's activities in the legal field to provide legal advice. It is also widely used and appreciated by the membership base. It is most often implemented through electronic or written communication, personal consultations, participation in meetings of the union's bodies in the regions, discussions and seminars. In the months of March to June 2020, in connection with the emergency situation due to the coronavirus epidemic,

the association also adopted a new form of this service for members (but also non-members) and conducted several so-called webinars (videoconferences) on legal issues. Those interested in the issue - the legal solution to the complex situation of companies in times of extraordinary preventive measures and the issue of lease relations, had the opportunity to register and actively participate in these webinars (audio and video). The participants, of whom there were a total of about 650, then had the opportunity to ask specific questions, which were answered by the union's lawyers. According to the responses, this form has proved very useful, so the union will continue to utilize it in the future as needed.

Cooperative support

Given that agricultural cooperatives are historically traditional and an important part of the union's membership base, the issue of cooperatives is one of the top priorities within its activities. The union therefore uses all its options to maintain and promote cooperative principles in accordance with the prevailing global opinion, which perceives cooperatives as a beneficial and progressive part of society. Cooperatives and their development are strongly supported by the European Union.

To the detriment of the matter, however, we do not always encounter the same approach to cooperatives and issues of cooperatives in the Czech Republic, where a negative view of cooperatives from the early 1990s still resonates to a certain extent. As a result of the current legal and economic consolidation of agricultural cooperatives - they form a de facto and legally integral and full-fledged part of the business spectrum, in recent years the union has focused in this area on the support and development of sales cooperatives. Therefore, it actively promotes the association of farmers for the joint marketing of production, which is one of the most important tools for strengthening the position of farmers within the production vertical. In this sense, the Czech Republic lags significantly behind the developed EU countries, which is also negatively reflected in lower sales prices. All these issues are therefore a regular part of the union's attention. The union responds to current legislation of the EU and the Czech Republic, concerning the so-called producer organizations and promotes the maximum possibilities of their use in the future CAP. It can be stated that the spectrum of commodities of sales cooperatives is gradually expanding (milk still predominates, however), existing sales cooperatives are taking steps to increase jointly realized production (mergers), etc. Due to the importance of cooperatives, this issue is being constantly monitored by the Cooperative council, whose chairman is

also the vice-chairman of the union. Cooperative issues are also addressed by the union within its membership in the Cooperative Association, which unites all existing cooperative unions. These are mainly legislative and legal activities (DA CR is an official comment point), participation in events with a cooperative theme and media presentation of Czech cooperatives. The union is also a member of the International Cooperative Union and its European structure - Cooperative-Europe.

Photo: Lukáš JUREČKA, POOSLAVÍ Nová Ves, družstvo

Agriculture and the environment

The European Commission presented on the 20th of May 2020 The „Farm to Fork“ Strategy and the „EU Biodiversity Strategy“. The two strategies overlap to a large extent in their objectives. The strategies themselves do not take the form of a legislative act, however, in connection with this Strategy, a number of current European legislation will be revised, and new legislative proposals will be submitted. Some aspects will undoubtedly be reflected in the setting of new rules for the reformed CAP.

The most important objectives of these strategies include: reducing the risk of pesticides by 50 %, reducing the use of pesticides by 50 %, reducing the use of fertilizers by 20%, reducing nutrient leakage by 50%, reducing antibiotics (purchase) by 50 %, expanding organic farming to 25 % of agricultural land in the EU, reduction of greenhouse gas emissions from livestock production (no target), up to 10 % of land intended for non-productive functions, extension of protected terrestrial and marine areas to 30 % of EU land / marine areas.

In this regard, the Agricultural Union is ready to communicate the adjustment of objectives both with the representatives of the EU institutions and in the form of its own comments in the consultations.

Despite all efforts, the union failed to persuade the Ministry of Agriculture to abandon the implementation of the extended DZES 7d to the entire republic, and although, in our opinion, the regulation is in conflict with EU legislation, this change came into force, effective from 2021. The association turned to the European Commission (DG AGRI) with a request to assess the legal status of the matter, but at the time of closing of this Bulletin we did not receive the final opinion of the EC. The only official response from the European Commission so far states that the matter is difficult to assess and more time is needed to draw conclusions.

Although the tool for more effective reporting to beekeepers about the application of selected PPPs via e-mail has been modified, we still have not been able to force the Ministry of Agriculture to a methodical interpretation, which would exempt farmers from reporting if the beekeeper did not enter a contact e-mail in the animal register. We repeatedly open this matter with the staff of the Ministry of Agriculture, but there has been no progress so far. We negotiated with the Ministry of Agriculture to anchor this condition in the following amendment process. The amendment was sent to the Ministry of Agriculture.

Unfortunately, this year we were again forced to deal intensively with the issue of calamitous overpopulation of voles in a number of regions of the Czech Republic, as the reluctance to take effective decisions of both

ministries - both the Ministry of Agriculture and the Ministry of the Environment continued at the turn of the year. In this respect, we continued to try to work widely in the media space (social networks, printed media, television, radio, meetings with journalists), but we also participated in many meetings with interested institutions of state administration and supervision. The result of this effort of the union was the February issue of the CISTA regulation, which, however, came too late and from a procedural point of view does not bring the desired acceleration of resolving the crisis situation. In this regard, we would also like to initiate changes in the Phytosanitary Act and also in the Nature and Landscape Protection Act.

On the 30th of January 2020, a discussion meeting was held at the Ministry of Agriculture on the draft of amended conditions of the Nitrates Directive. The union requested the following adjustments:

Separate from the obligation to provide 6-month storage capacity for livestock fertilizers those entities whose land is only minorly represented in the ZOD (e.g. up to 10 % of the total share of the company is in the ZOD)

Extend the storage period of solid manure on pasture wintering grounds for non - arable land from 12 months to 18 months.

Alleviate the ban on growing maize in the ZOD in the same place for more than 2 years in a row only on washable / light soils

For subsequent spring crops to allow the application of fertilizers with rapidly releasing nitrogen from 20. 10. and not until 1. 11. as newly proposed (now from 1.10.)

Following the use of new varieties, to consider adjusting / increasing yield levels for some crops.

However, only about half of our comments were accepted. Given that the demands to take environmental issues into account in everyday agricultural practice are increasing,

Photo: Jakub Nedbal, DV Batelov

and at the same time it can be assumed that RDP investments will be significantly reduced in the future due to the reduction of the RDP budget. The AU of the Czech Republic continues to negotiate with the Ministry of the Environment on the consideration of certain types of investments (their support) within the Operational Program of the Environment. However, the will of the Ministry of the Environment to participate in support for environmental protection is relatively low. At the moment, support for investment in storage capacity for livestock manure (emission restrictions), investment in soil protection technologies, investment in the purchase of non-state land for the purpose of building landscape elements and ÚSES elements and pilot support for investments in precision agriculture systems are being discussed.

This year, farmers saw the result of the amendment to the tax legislation package, which also took into account our request to change the tax burden of the so-called other areas (usually draws and other landscape elements contributing to landscape stability). These non-productive

elements are now subject to lower property taxes than fields, meadows and permanent crops.

This year, in cooperation with CZ BIOM, we are also focusing on the issue of renewable energy sources, both towards the valorisation of support for biogas plants, but also in connection with the possibility of recalculating the return on investment, which could disadvantage some agricultural RES sources. Valorisation was rejected by the ERO, but the amendment to the Act on Supported Renewable Energy Sources is still heading into the legislative process.

The association has repeatedly called for unequal conditions of use of plant protection products within and outside the EU. In particular, there is no hand in hand to prevent food from flowing into the EU from regions where they do not have such high standards of protection.

Members continue to be provided with ad-hoc consultancy in the field of the environment and Cross Compliance, which is provided both by organizing lectures and seminars, but also by solving individual problems and questions of individual members of the Association.

Project Zemědělství žije! for the general public

Zemědělství žije! project was established at the end of 2012. Its aim is to inform the general public and children about the necessity of the agricultural field, to dispel myths and, last but not least, to arouse interest in studying agricultural fields and subsequent work in the agricultural sector.

In seven years, the project has been addressed at interesting agricultural exhibitions and events, but also at primary schools or in the form of competitions and other activities, which the project is dedicated to more than 400 thousand visitors, of which 150 thousand were children.

Photo: Pavlína Havlová, ZSČR

Days of Czech agriculture

The most popular activity are the open door days on farms and school estates. Under the name Days of Czech Agriculture, they best show the real picture of farming and animal care. Guided tours of stables, agricultural machinery, as well as the entire area, together with educational activities created within the project are a unique tool in the fight against myths and prejudices, which are circulating more and more throughout the general public. This year's Days of Czech Agriculture are being moved to the autumn term from September 25 to October 3.

Foto Vladimír Pícha, ZSČR

Agricultural exhibitions

The participation of an educational stand at important agricultural events and exhibitions has already become a tradition. The educational stand introduces the public to the basics of knowledge about agriculture in the form of cognitive games, demonstrations and educational trails. A fun attraction for the little ones is a model farm with machines and animals, while adults will find something to their liking when milking a model of a cow. In cooperation with breeders' associations and other companies, the larger exhibitions succeed in expanding the educational stand and thus creating a rich exhibition on agriculture or other interesting activities.

Discussions at primary schools

Discussions at primary schools are intended for pupils in 2nd to 9th grades and provide a comprehensive overview of the necessity of the agricultural field in relation to the care of the landscape and livestock. As part of the two-hour program, children learn important information about agriculture in the form of a presentation and subsequently through demonstrations and competitions in recognition. Such discussions are very popular in schools. In five years, we have visited 113 primary schools, where more than 7,500 children got acquainted with agriculture during 273 discussions.

Agri-environmental circles

Agri-environmental circles for primary school pupils are currently held in six companies and schools and are linked not only to theory but also to practical demonstration. Children thus have the opportunity not only to learn interesting things from the field, but also to get acquainted with them firsthand thanks to excursions to companies where they can experience real agriculture.

Regional and national skill ride

Since 2017, the nationwide skill ride with a tractor with a lift has been renewed, which is a competition between the best students from all regions. As part of the project, the Agricultural Union has taken over the auspices of eight regional rounds and is implementing the national finals, which always take place at last year's winner's school. This year, the Republic Championship - Skill Ride will take place on October 16 in Poděbrady. Since last year, ladies for whom we have prepared a separate women's ride can also taste victory. 23 boys and 7 girls will compete in the finals.

Lectures

The project also includes lectures for students of secondary agricultural schools, which introduce modern agriculture and encourage greater interest in working in the field. As part of the exhibitions, we also give lectures to the public, the aim of which is to shed light on the misinformation circulating in the general public and to present work in

agriculture as necessary for human survival.

Educational videos

The content of the videos we have recorded over the years are the topics about which most myths are circulating. Ten of these videos were created and the topics are not only livestock breeding, care of the landscape, but also the inherent importance of agriculture. Educational videos mapping the sequence of work in livestock breeding and crop cultivation have garnered 175,000 views on youtube in three years.

Educational materials

As part of the project, we also published educational materials for the general public, but also for use in secondary agricultural schools. Among the most important is a four-part set of school notebooks on agriculture designed specifically for primary schools. Then there are the brochures We get to know agriculture, which refer to work in the field and in the stables. They found their popularity across all groups. We have also published memory games for the smallest, or agriculture-themed bookmarks. There are also license cards with animals, machines and crops, a poster Journeys of agricultural products or posters Myths about agriculture. All materials can be downloaded at the link on our website www.zemedelstvize.cz or www.zazizemedelstvi.cz, where you can learn more about the project's activities.

Foto Vladimír Pícha, ZSČR

Services for members

What does membership in the association offer you?

- **Lobbying** – in terms of state bodies in favour of farmers.
- **Information service** - once a week, association members receive comprehensive reports with up-to-date information from the field of legislation, grants, price analyses and statistics, and also sometimes politics, economics etc.
- **Legal consultation** - members of the association have the opportunity to contact the legal department of the association in legal matters.
- **Ensuring of brokerage activity** between suppliers of inputs and association members in order to reduce costs for agricultural production - as a result of membership the association members have a right to discounts and better conditions from some suppliers.
- **Holding of seminars and training** - the association and its territorial organisations organise seminars and training sessions for its members intended to increase the standard of management and employees of the association members.
- **Assistance to members** of the association in dealing with occupational health and safety at work and other tasks arising from the Labour Code and other legal regulations.
- **Consultation in the environmental field** - members can contact the association with a request for information and advice in the environmental field, which is dealt with on an ad hoc basis.
- **Organisation of foreign and sight-seeing trips** - the association and its territorial organisations organise foreign trips for members of the association and their employees.
- **Conclusion of higher level collective agreement** - every year the association concludes a higher-level collective agreement with trade unions. This is then expanded to all the farming businesses in the Czech Republic. In this role the association attempts to inhibit and implement the requirements of the unions, mainly in the area of wage rises.
- **Preparation of young people for management positions** - via the Association of Young Managers the association organises meetings, training sessions, seminars, foreign trips and experience sharing for young workers of the member businesses of the association and so prepares them for management and leading positions.
- **Commenting on legislation and attempt to reduce bureaucracy and administration** - the association regularly informs the association members about the prepared changes in legislation with possibility of commenting on the specified proposals.
- **Economic Migration Schemes** - the Association is one of the supervisors of economic migration programmes from outside the EU (Ukraine, Belarus, Montenegro, Serbia, Philippines, etc.).
- **Help to members** when seeking out **new employees** - the Association offers cheaper job advertising for its members and publishes members' offers of employment on its internet pages.
- **Legislative information service** (about current changes) - in a supplement to the regular post the association sends its members a monthly overview of all the legal regulations which have been published in the Collection of Statutes in the given calendar month (including internet links to their wording).
- **Training in IT skills** - for members training in the use of the Internet, MS Office (Word, Excell, PowerPoint, Outlook) may be organised.

Who can become a member of the Agricultural Association of the Czech Republic?

Every natural person or legal entity - employer trading in the field of agricultural production on the territory of the Czech Republic can become a member of the association. A natural person who conducts activity in favour of farming or the countryside may be a member of the Association.

Find more detailed information on the Association's webpage:
<http://www.zscr.cz>

